

HET EERSTE AGNES VAN DEN BROEKSGASTHUIS EN ZIJN OMGEVING

Mortelproject VI

(intern rapport nr. 292)

DR. M.W.J. DE BRUIJN

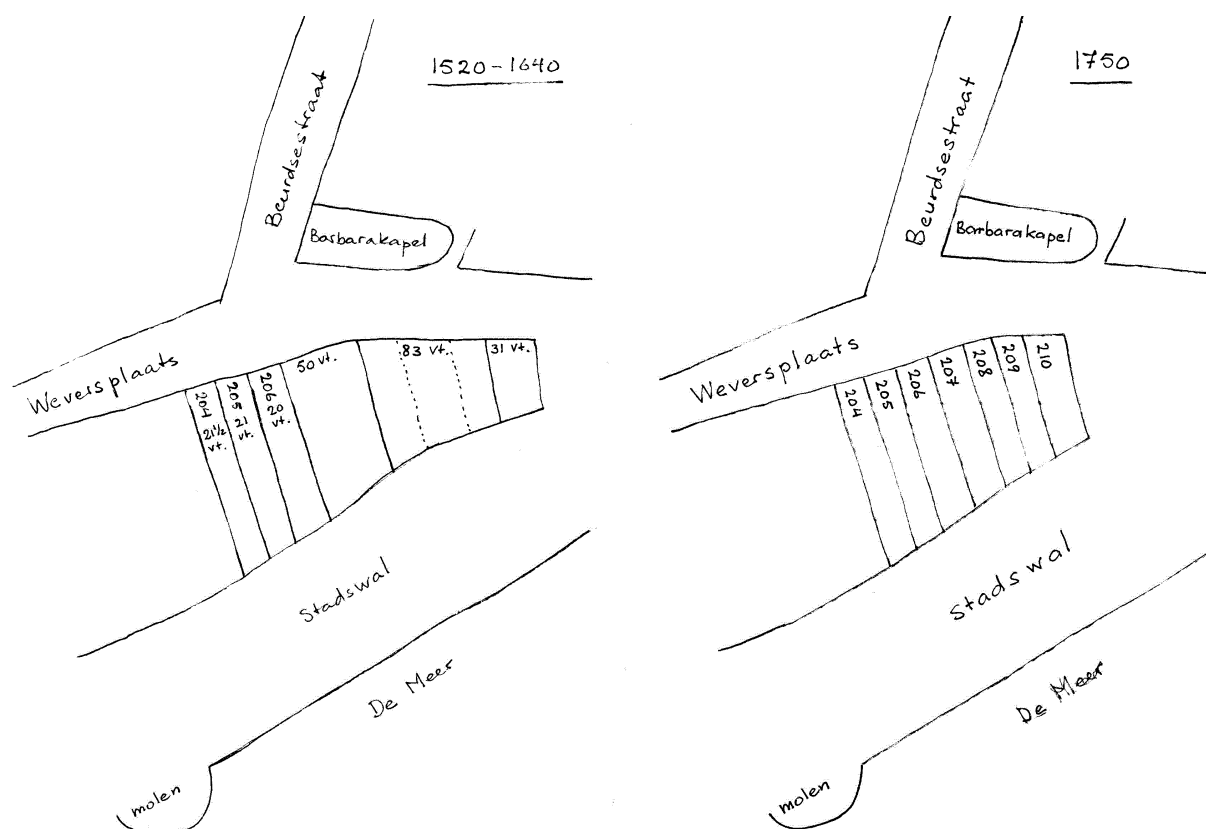
**Stadionlaan 41
3583 RB Utrecht
Tel. 030 254 19 94
E-post: mwjdebruijn@casema.nl**

Utrecht, december 2006

Samenvatting en conclusies

Deze gegevens vormen een aanvulling op mijn verslag Zuidzijde Weversplaats. Mortelproject I (Utrecht, november 2005). Deze aanvulling is te danken aan de 'ontdekking' van de oorspronkelijke ligging van het Agnes van den Broeksgasthuis – ter plaatse van het latere wijk- en huisnummer F210 – en de in het archief van dit gasthuis bewaarde schepenakten, die teruggingen tot 1353. Het gasthuis werd in 1502 gevestigd in een huis met aangrenzende kamer, die kort vóór 1500 in het bezit waren van de priester Jan Zeris. Het werd in 1691 afgebroken en verhuisde naar een pand aan de westkant van de Beurdestraat.¹ De bezitters van het complex van het oude gasthuis waren in de vijftiende eeuw leden van welgestelde Bossche families, onder andere Knode, Van den Berg en Van Vladerakken. Het kon overigens niet worden vastgesteld of een of meer van hen zelf in dit complex gewoond hebben.

Door de vondst van deze akten konden ook de gegevens betreffende de aangrenzende percelen worden aangevuld. Opmerkelijk hierbij zijn de vele leden van de familie Priker (die ook de namen Van den Pettelaar, Van der Donk en Kroek droegen) die hier eind veertiende begin vijftiende eeuw bezittingen hadden. Het verklaart de naam *Prikershoeck*, die in de vijftiende en zestiende eeuw een aantal malen voor dit deel van de Weversplaats gebruikt wordt.

Het oostelijk deel van de zuidzijde van de Weversplaats. Het Agnes van den Broeksgasthuis bevond zich tegenover de Sint-Barbarakapel ter plaatse van het latere nummer wijk F210 (zie rechterafbeelding). Links de parcellering als vermeld in de cijnsregisters van 1520 en 1573.

1 Zie mijn verslag Archiefonderzoek naar de bebouwing aan en achter de westzijde van de Beurdestraat. Mortelproject V (Utrecht, september 2007) 67-69.

Inleiding

Het onderzoek naar de parcellering en bebouwing aan de noordzijde van de Weversplaats en de westzijde van de Beurdestraat heeft een verrassende vondst opgeleverd: de verplaatsing van het Agnes van den Broeksgasthuis in 1691. Agnes van den Broek stichtte in 1496 bij testament een gasthuis, dat haar naam kreeg.¹ Zij overleed vóór haar moeder, Beatrix Amelisdochter van den Heuvel, die belast werd met de uitvoering van dit testament. Begin 1502, toen Agnes inmiddels was overleden, was er nog geen huis voor dit gasthuis voor negen vrouwen aangekocht.² In de literatuur vindt men doorgaans vermeld dat het gasthuis vanaf de stichting in de Beurdestraat gevestigd is geweest.³ Van Sasse van Ysselt vermeldt in *De voorname huizen en gebouwen van 's-Hertogenbosch*, deel I, blz. 69, dat het aan het Ortheneind heeft gestaan. Beide beweringen zijn bij nader onderzoek onjuist gebleken. Het gasthuis bleek vanaf de aankoop van een huis in 1502 aan de zuidkant van de Weversplaats tegenover de Sint-Barbarakapel te hebben gestaan. Pas in 1691 werd het verplaatst naar de westzijde van de Beurdestraat, dit wil zeggen schuin tegenover de oude situering. De verwarring zal voor een deel te wijten zijn aan het feit dat de Weversplaats in vroeger eeuwen ook wel tot de Beurdestraat werd gerekend en zelfs als zodanig werd aangeduid.

De oorspronkelijke plaats is hoogstwaarschijnlijk tot nu toe niet opgemerkt omdat het oude gasthuis in 1691 is afgebroken en er in de bronnen nauwelijks iets over aangetroffen wordt. Om te achterhalen waar nu deze bebouwing precies heeft gestaan, heb ik de door mij verzamelde gegevens over de huizen ter plaatse aan de zuidzijde van de Weversplaats nog eens nagetrokken.⁴

De cijnsregisters laten ons hier in de steek. Van west naar oost is het laatste perceel dat nog gespecificeerd in de registers is te traceren het latere perceel wijk F nummer 206. In het cijnsregister van 1520 bevond zich hierna oostwaarts in de richting van de Grote Hekel de huisplaats van *Hugonis de Muro* – Hugo van der Muren (?) – ter breedte van 50 voet (14,35 meter). Deze aanduiding geeft niet de situatie uit 1520 weer. Waarschijnlijk gaat het om vermelding van de toestand in de veertiende eeuw of zelfs nog daarvóór. Uit de transportakten kan worden afgeleid dat zich op dit perceel in de Late Middeleeuwen twee huiserven bevonden (de latere wijknummers F207 en F208). Oostwaarts hiervan wordt in het cijnsregister een zeer breed perceel vermeld van 83 voet (23,82 m) breed. Dit perceel zal bestaan hebben uit drie huiserven (later de nummers F209, F210 en een perceel ten oosten hiervan, hierna aangeduid als [F211]). In 1520 werd uit dit brede perceel de cijns betaald door successievelijk ‘de priesters’, Jan van Rode en Jan Lambertsz. Ik noem deze namen in de volgorde van de latere wijknummers, dus van west naar oost. Hierna volgt oostwaarts nog een perceel van 31 voet (hierna aan te duiden als [F212], waaruit Jan van Mierde in 1520 cijns betaalde.⁵

1 Het origineel in GAHt (Gemeentearchief 's-Hertogenbosch), Aanwinsten 1999 (Aanvulling archief Agnes van den Broeksgasthuis) 902.1.

2 Agnes van den Broeksgasthuis 3 (1 februari 1502).

3 Waarschijnlijk ontleend aan H.R. Wolf, *Archieven van de particuliere gasthuizen te 's-Hertogenbosch* ('s-Hertogenbosch 1984), Inleiding, 41.

4 Zie hierover verder M.W.J. de Bruijn, *Archiefonderzoek Weversplaats* (Utrecht 2004) 6-7.

5 ARA (Algemeen Rijksarchief) Brussel, Rekenkamers 45067, f. 65:

<i>Dominus Iohannes de Myerde de xxxi pedatis</i>	<i>xiii d. Presbiteri.</i>
<i>Iohannes filius Lamberti</i>	<i>xiiii¹/₂ d.</i>
<i>Iohannes de Rode de eadem hereditate</i>	<i>xiii d.</i>
<i>Presbyteri de Busco de eadem hereditate</i>	<i>ix d.</i>
(achter de drie bovenstaande posten: <i>Tenent lxxxiii pedatas.</i>)	
<i>Domistadium Hugonis de Muro² de l pedatis</i>	<i>xxi d. Presbiteri.</i>

In het register van 1573 wordt voor het perceel van 50 voet gesproken van *Deselve* (= *Die priesters vanden Bossche*) *voer de hofstadt Hugens van Muire van l voeten xxi penningen, geldende iiii st. iii d.*¹ Het perceel van 83 voet breed was inmiddels in zijn geheel in het bezit van de priesters, net als het perceel waaruit in 1520 Jan van Mierde cijns betaalde.² In de cijnsregisters van 1674-1686 en 1728-1810 komen de percelen van 50 respectievelijk 83 voet niet meer voor.³ In laatstgenoemd register staat slechts vermeld *De heer rentmeester van Deurne*, dit wil zeggen de rentmeester van de geestelijke goederen.

Alleen uit de gegevens van de verpondingsregisters van omstreeks 1635 en omstreeks 1690 kan het aantal percelen nauwkeuriger worden afgeleid. De huizen aan de zuidzijde van de Weversplaats worden hier van west naar oost geadministreerd. In 1635 levert dat van west naar oost de volgende posten op (ik heb tussen haakjes de zojuist al genoemde latere wijknummers toegevoegd):

<i>De weduwe Hendrick de Wijs eigenaer, Jan Laurens bruijcker, voor sesendertich ponden</i> (F206), <i>den viii^{en} pen.</i>	<i>iiii lb. x st.</i>
<i>Hendrick Bus eigenaer, Pieter Claes schoolmeester bruijcker, voor veertich ponden</i> (F207), <i>den viii^{en} pen.</i>	<i>v lb.</i>
<i>Dirck van Erp eigenaer, Hendrick Janssen bruijcker, voor tweendertich ponden</i> (F208), <i>den viii^{en} pen.</i>	<i>iiii lb.</i>
<i>Pieter Quest eigenaer, een soldaet bruijcker, voor sesentwintich ponden</i> (F209), <i>den viii^{en} pen.</i>	<i>iii lb. v. st.</i>
<i>Gasthuijs is getaxeert op vijftich ponden</i> (F210)	<i>Memorie</i>
<i>Gerrit van Dooren eigenaer, Harbert van Hosenbruck bruijcker, voor vierentwintich ponden, den viii^{en} pen.</i>	<i>iii lb.</i>
<i>Leendert van Oortschop eigenaer, Alexander een ruijter bruijcker, voor sesentwintich ponden, den viii^{en} pen.</i>	<i>iii lb. v. st.</i>
<i>Huijbert van Budels weduwe int Root Heck aent S' Jans kerckhoff eigenaer, Harman Kreuver bruijcker, voor achtien ponden, den viii^{en} pen.</i>	<i>ii lb. v. st.</i>
<i>Thomas Jans eigenaer en bruijcker, coomende aende wal, getaxeert op achtien ponden, den viii^{en} pen.</i>	<i>ii lb. v. st.</i>

In het register van omstreeks 1690 worden vermeld:

<i>Weduwe Hendrick de Wijse eigenaer, getaxeert op sesendertigh ponden</i> (F206) - - -	<i>iiii lb. x st.</i>
<i>H. de Leeuw eigenaer, getaxeert op vierendertigh ponden</i> (F207) - - -	<i>iiii lb. v. st.</i>
<i>Wouter van Achelen eigenaer, getaxeert op dartigh ponden</i> (F208) - - -	<i>iii lb. xv st.</i>
<i>Adriaen Jonckers eigenaer, getaxeert op twintigh ponden</i> (F209) - - -	<i>ii lb. x st.</i>
<i>Een gasthuijs, sijnde twee wooninghe</i> (F210)	<i>Memorie.</i>
(bij de volgende vier posten: <i>afgebroocken dese aengehaelde posten</i>)	
<i>Maria van Doorn eigenaer, getaxeert op twintigh ponden</i> - - -	<i>ii lb. x st.</i>
<i>Wouter Mulders eigenaer, getaxeert op twintigh ponden</i> - - -	<i>ii lb. x st.</i>
<i>Peter Tholincx eigenaer, getaxeert op twintigh ponden</i> - - -	<i>ii lb. x st.</i>

1 BHIC (Brabants Historisch Centrum), Raad en rentmeester-generaal 280, f. 69.

2 BHIC, Raad en rentmeester-generaal 280, f. 68v.:

<i>Die priesters vanden Bossche voer heeren Jannen van Mierde van xxxi voeten xiii d. oudts, geldende</i>	<i>ii st. x d.</i>
<i>Deselve voer Jannen Lamberten – xiiii^{1/2} d. oudts, geldende</i>	<i>ii st. xiiii d.</i>
<i>Deselve voer Jannen voirs. vande selve erffenisse van lxxxiii voeten xiii d. oudts, geldende</i>	<i>ii st. x d.</i>
<i>Deselve van deselve erffenisse ix d. oudts, geldende</i>	<i>i st. xiiii d.</i>
<i>Deselve voer de hofstadt Hugens van Muire van l voeten xxi penningen, geldende</i>	<i>iiii st. iii d.</i>

3 BHIC, Raad en rentmeester-generaal 281, f. 23v. en 282, f. 170.

Er volgen dus na F206 eerst drie percelen (F207, F208 en F209), vervolgens het gasthuis (F210) en dan nog vier percelen. In de Late Middeleeuwen waren het er ten oosten van F210 slechts twee (ik behandel deze in dit rapport als F211 en F212 tussen vierkante haken omdat deze nummers niet echt bestaan hebben).

In mijn verslag Zuidzijde Weversplaats. Mortelproject I (Utrecht, november 2005), blz. 11-12, heb ik bij F207 – op grond van de cijnsregisters – ten onrechte opgemerkt dat de bebouwing op al deze percelen in 1517/18 zou zijn afgebroken. Dit was dus zeker niet het geval.

Op basis van de gegevens die ik in het archief van het gasthuis heb aangetroffen, bleek het in zoiest genoemd verslag gegeven beeld verder aan te vullen. Hieronder worden de percelen vanaf F206 opnieuw behandeld, en wel van west naar oost, dus in de richting van het hiervóór behandelde huis, waarbij de huizen genummerd zijn als in de latere wijkindeling.

F206

In 1367 verkochten Gijsbert en Willem broers en Jutte zuster van Peter van den Pettelaar afstand hun rechten op dit goed, die zij van hem geërfd hadden en van zijn vrouw Hille zouden erven, aan Jan Priker.² In hetzelfde jaar droeg Beatrijs zuster van Peter haar recht over aan hun broer Evert.³ Later is het hele goed in handen gekomen van hun broer Jan Priker, die het op 28 juli 1386 als huwelijksgift gaf aan zijn zoon Jan en zijn vrouw Katelijne dochter van Herman Verver. Zijn zoon beloofde daartegenover uit al zijn goederen een lijfpensie aan zijn ouders Jan en Margriet.⁴

In 1391 en 1398 verkocht Jan Jansz. Priker nog cijnsen uit het complex.⁵ In 1429 was het in bezit van Hendrik zoon van wijlen Lambert Priker, die op 21 juli 1429 een overeenkomst sloot

1 ARA Den Haag, Raad van State 2135, f. 136.

2 GAHt, R. 1175, f. 23v.: *Ghiselbertus et Willelmus dicti de Pettelaer fratres totam partem et omne ius ipsius de morte quondam Petri de Pettelaer eorum fratris successione advolutas atque post mortem Hille uxoris dicti quondam Petri successione advolvendas in domo et area que fuerat eiusdem quondam Petri, sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Priker ex uno et inter hereditatem Iohannis Baten zoen ex alio, ut dicebant, hereditarie vendiderunt dicto Iohanni Priker. Datum ut supra (quinta post Valentini (18 februari)). Ald. f. 36v.: Iutta dicta vander Sporct, soror quondam Petri dicti vanden Pettelaer, cum suo tutore etcetera, omnem partem et totum ius sibi de morte quondam Petri sui fratris successione advoluta seu post mortem Hille relicte eiusdem quondam Petri sui fratris successione advolvenda in domo et area que fuerat dicti quondam Petri fratris dicte Iutte, sita in Buscoducis in vico dicto Boersche straet inter hereditatem Iohannis Priker alias de Pettelaer ex uno et inter hereditatem Iohannis Baten zoen iunioris ex alio latere, ut dicebat, hereditarie vendidit Iohanni Priker predicto - - -. Testes, datum supra (= quinta post Albani (24? juni 1367)).*

3 R. 1175, f. 57: *Beatrix soror quondam Petri de Pettelaer cum suo tutore etcetera (totam) partem et omne ius sibi de morte quondam Petri sui fratris iure successionis (advolutas) et post mortem Hille relicte eiusdem quondam sui (fratris) successione advolvendas in domo et area ...^a Buscoducis ad locum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Priker ex uno latere et inter hereditatem Iohannis Baten zoen iunioris ex alio latere, ut dicebat, (hereditarie) supportavit Everardo de Pettelaer, suo fratri - - -. (Datum supra) (= in crastino Sijmonis et Iude (29 oktober)).*

^a Onleesbaar.

4 R. 1177, f. 315: *Iohannes Priker alias dictus de Pettelaer domum et aream quondam Petri de Pettelaer, sitam in Buscoducis ad vicum dictum Boerde inter hereditatem Iohannis Baten soen ex uno et inter hereditatem dicti Iohannis Priker ex alio, supportavit Iohanni suo filio cum Katherina sua uxore, filia quondam Hermanni Tinctoris nomine dotis ad ius oppidi de Buscoducis - - -. Datum supra (= sabbato post Iacobi).*

Dictus Iohannes filius Iohannis Priker promisit super habita et habenda se daturum et soluturum dicto Iohanni Priker et Margarete sue uxori, parentibus primodicti Iohannis, vitalem pensionem duorum modiorum siliginis mensure de Buscoducis anno quolibet ad vitam dictorum Iohannis Priker et Margarete Purificationis ex omnibus suis bonis, habitis et habendis, quocumque sitis et consistentibus. Et alter eorum, diucius vivens, medietatem dicte pensionis possidebit. Testes, datum supra.

5 R. 1179, blz. 226 (9? maart 1391) en R. 1181, blz. 138 (10 juni 1398).

met zijn buurman van nummer F205, de kanunnik Jan Baten, over de tussenmuur.¹ Wellicht had Lambert het verkregen door vererving van zijn vader Jan Jansz. Priker.²

Op 14 april 1432 verkocht Hendrik Lambertsz. Priker het goed aan Meus Mauthuis. Het werd omschreven als huis, erf en tuin met tot het huis behorende muren tussen erf van Jan Batenz. en erf van Gijsbert Kesselman, zich uitstrekkend tot aan het water de Meer.³ Meus Mauthuis verwierf op 2 juni 1461 twee cijzen die eerder op het goed gevestigd waren.⁴

Op 13 juli 1472 transporteerde Peter zoon van wijlen Aart Mooikes en van Hadewig dochter van wijlen Jan Mauthuis de helft van het goed aan zijn broer Jan, die mogelijk al in het bezit was van de andere helft.⁵ In het cijnsregister van 1520 wordt Jan Aart Mooikes nog als bezitter vermeld.⁶ Op 30 april had hij met anderen een cijns beloofd uit onder meer huis, erf en tuin van genoemde Jan in *die Boertsche straet* bij de Sint-Barbarakapel, aldaar tussen erf van Lambert van Schijndel (F207) en overig erf van Jan (F205), zich uitstrekkend van de Beurdsestraat tot aan het openbare water de Meer geheten.⁷

Bezitters:

Peter van den Pettelaar
zijn erfgenamen
hun broer Jan Jansz. Priker

1 R. 1199, f. 80: *Dominus Iohannes Bathen zoen, canonicus ecclesie beati Iohannis evangeliste in Buscoducis, ex una parte et Henricus filius quondam Lamberti Pryker ex alia parte palam recognoverunt se quasdam ordinaciones et condiciones et limitationem mutue fecisse de suis hereditatibus sibi immediate coadiacentibus, sitis in Buscoducis ad locum dictum Buerde in opposito vici dicti die Buertschestraet, primo videlicet quod dictus Henricus supra suam domum in latere versus hereditatem dicti domini Iohannis situabit unum stillicidium² de petris dictum een leyendrup, ita videlicet quod dicte domui dicti domini Iohannis occasione huiusmodi stillicidii dampna non eveniant in futurum; item quod dicta² quedam camera lapidea ibidem supra dictam hereditatem eiusdem domini Iohannis retro dictam domum eiusdem domini Iohannis consistens permanebit edificata et fundata, prout pro presenti ibidem edificata et fundata; item quod quoddam edificium lapideum stenen ghevel vocatum consistens et constructum supra partem muri opidi de Buscoducis retro hereditatem dicti domini Iohannis et Henrici integraliter pertinebit ad dictum dominum Iohannem et ibidem permanebit constructum in eius latitudine prout pro presenti ibidem est constructum - - -. Datum xxi iulii.*

2 Zie hierna onder F207.

3 R. 1202, f. 90v.: *Henricus filius quondam Lamberti Priker domum, aream et ortum cum muris ad eandem domum spectantibus, sitos in vico dicto die Buerdschestraet inter hereditatem domini Iohannis Bathen soen ex uno et inter hereditatem Ghiselberti Kesselman ex alio, tendentes a communi platea usque ad aquam dictam die Meer, ut dicebat, hereditarie supportavit Iohanni Priker, filio Lamberti, ad opus Bartholomei Mauthuys - - -, exceptis censibus ad summam octo et dimidie librarum monete taxatis exinde prius diversis personis solvendis, ut dicebat. Testes Baten zoen et Best. Datum supra (= xiiii aprilis, 2^a post Palmarum).*

4 R. 1231, f. 209v.

5 R. 1241, f. 263: *Petrus filius quondam Arnoldi Moeykens, ab eodem quondam Arnolde et quondam Hadenvige eius dum vixit uxore, filia quondam Iohannis Mauthuys, pariter genitus, medietatem ad ipsum ut dicebat spectantem in domo, area et orto cum muris ad eandem domum spectantibus, sitis in Buscoducis in vico dicto die Buerdschestraet inter hereditatem domini Iohannis Bathen soen ex uno et inter hereditatem Giselberti Kesselman ex alio, quos domum, aream et ortum cum muris predictis Iohannes Priker, filius Lamberti, ad opus Bartholomei dicti Mauthuys erga Henricum filium quondam Lamberti Priker acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Iohanni suo fratri, filio dicti quondam Arnoldi Moeykens - - -. Datum supra (= xiii iulii).*

6 ARA Brussel, Rekenkamers 45067, f. 64v.: *Iohannes filius Arnoldi Moyken de xx pedatis viii¹/₂ d.*

7 R. 1269, f. 156v.: *Bernardus filius quondam Willelmi Brouwers, Iohannes filius quondam Arnoldi Moykens soen et Iohannes filius Arnoldi Janssoen vaginifex hereditarie vendiderunt Gerardo filio quondam Thome vander Zantvoert hereditarium censum trium et dimidii florenorum - - - solvendum hereditarie Philippi et Iacobi apostolorum uit vier morgen land in Teeffelen; insuper ex domo, area et orto dicti Iohannis filii quondam Arnoldi Moeykens, sitis in Buscoducis in vico dicto die Boertsche straet prope capellam sancte Barbare, ibidem inter hereditatem Lamberti de Scijndel ex uno et inter reliquam hereditatem dicti Iohannis ex alio, tendentibus a dicto vico dicto die Boertsche straet ad communem aquam die Meer vocatam; en uit een huis in de Vughterstraat - - -. Datum ultima aprilis, sexta post Misericordia.*

zijn zoon Lambert Priker?
zijn zoon Hendrik Priker 1432.04.14 →
Meus Mauthuis
zijn zoon Jan
zijn dochter Hadewig, tr. Peter Aart Mooikes, 1372.07.13 helft →
zijn broer Jan Aart Mooikes

F207

Op 20 april 1396 transporteerde Jan zoon van wijlen Jan van der Donk alias Priker zijn huis en erf tussen erf van Jan Palken en erf van Peter van den Pettelaar aan zijn zoon Lambert. Jan had dit goed verkregen van Jan zoon van Boudeke van Hapert en deze van de gebroeders Gevard en Gerit van Vierson, zonen van wijlen Jan van Vierson.¹ Zoals uit belendingen kan worden afgeleid was ook deze laatste in het bezit geweest van dit huis en erf. Op 29 maart 1397 sloot Lambert een overeenkomst met zijn buurman van F206, Jan Priker de jonge. Lambert droeg de helft van de tussenmuur, 53½ voet (15,35 m) lang, over aan zijn buurman. Verder werd er een regeling gemaakt over het onderhoud van de muur en de daarop liggende goot en over het eventueel hoger optrekken van die muur.²

Op 23 (?) november 1398 verkocht Jan Priker, zoon van wijlen Jan van der Donk, een cijns van 6 pond uit een cijns van 25 pond, welke cijns Lambert zoon van Jan Priker had beloofd uit

1 R. 1180, blz. 430: *Iohannes filius quondam Iohannis vander Donc alias dictus Priker domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis dicti Palke ex uno et inter hereditatem Petri de Pettelaer ex alio, quam domum et aream Iohannes filius quondam Boydekini de Hapaert erga Ghevardum de Veersoien et Gerardum fratres, filii quondam Iohannis de Veersoien emendo adquisierat, et que domus et area primodictus Iohannes erga dictum Iohannem filium quondam Boydekini de Hapaert per modum² redemptionis e iure proximitatis acquitaverat, prout in litteris, hereditarie supportavit Lamberto Priker, suo filio - - -. Datum supra (= quinta post Misericordia).*

2 R. 1180, blz. 746: *Lambertus filius Iohannis Priker medietatem muri lapidei cum suo fundo, siti in Buscoducis ad locum dictum Buerde inter domum dicti Iohannis Iohannis³, nunc ad dictum Lambertum spectantem, ex uno et inter hereditatem quondam Petri vanden Pettelaer, nunc (ad)^a Iohannem Priker iuniorem spectantem, ex alio, et qui murus continet liii½ pedatas in longitudine, mensurando a communi platea retrorsum, ut huiusmodi² murus cum suo fundo ibidem situs est, atque medietatem guttarii dicti gote, consistentis supra dictum murum, ut dicebat, hereditarie supportavit dicto Iohanni Priker iuniori suo fratri - - -, tali² condicione² (quod)^a dicti² Lambertus et Iohannes Priker iunior fratres dictos murum et guttarium perpetuis temporibus suis communibus² hiberibus² et expensis in bona dispositione² observabunt; item quod unus eorum Lambertus et Iohannes non poterit altius supra suam hereditatem iuxta dictum² murum situm quam ibidem est edificatum pro present² sine consensu alterius eorundem; item quod quando² aliquis dictorum Lamberti et Iohannis fratrum apud² finem posteriorem dicti muri edificare voluerit, extunc dicti Iohannes et Lambertus seu² eorum communibus expensis huiusmodi finem posteriorem qui ad huc² non est ad plenum altatus² ulterius erigent et altabunt seu² eorum communibus expensis ad reliquam altitudinem eiusdem muri, quas condiciones dicti Iohannes et Lambertus promiserunt super omnia omnino ratum servare et cum effectu adimplere. Testes Henricus Goden et Aa. Datum supra (= de.. Oculi); tussen akten van quinta post Oculi).*

^a Dit woord ontbreekt.

dit goed aan zijn genoemde zoon¹ en op 14 november 1409 droegen Jan en Peter Priker 14 pond en 3 schellingen uit de genoemde cijns aan Lambert over.²

Lambert droeg op 4 december 1422 zijn vruchtgebruik over aan Hendrik Kroek alias Priker, Gijb Jacobsz. Kesselman en Lambert Lambertsz. Hendrik. Hoewel dit niet in de akte vermeld wordt, was Hendrik een zoon van Lambert en Gijb Kesselman een schoonzoon. Deze laatste was gehuwd met Lamberts dochter Heilwig. Lamberts zonen Hendrik en Lambert droegen op dezelfde datum hun derde deel in het goed over aan hun zwager Gijb Kesselman, die hiermee het geheel in zijn bezit had gekregen.³

Op 16 januari 1483 verkocht Gerit Kuist, weduwnaar van Aleid dochter van wijlen Gijsbrecht Jacobsz. Kesselman, krachtens het testament van zijn vrouw het goed, bestaande uit huis, erf, achterhuis en tuin aan de wolwever Lambert van Beerze, zoon van wijlen Hendrik van Beerze van Schijndel. Achter het huis erf lag buiten de stadsmuur nog een tuin, die zich uitstreckte tot aan het water De Meer. In deze tuin stonden lakenramen. Als belendingen van het hele complex werden genoemd erf van Gielis Goiartsz. de Zekker (F208) en erf van Jan Aart Mooikes (F206).⁴ Kort tevoren, op 30 juli 1482, had Gerit Kuist nog een overeenkomst gesloten met zijn laatstgenoemde buurman over hun tussenmuur en dakgoot.⁵

Bezitters:

Jan van Vierson?

zijn zonen Gevard en Gerit →

Jan Boudewijnsz. van Hapert →

Jan Jansz. van der Donk alias Priker 1396.04.20 →

zijn zoon Lambert Jansz. Priker vruchtgebruik 1422.12.04 →

Hendrik Kroek alias Priker, Gijb Jacobsz. Kesselman en Lambert Lambertsz. Priker

1 R. 1181, f. 110v., blz. 218: *Iohannes Priker, filius quondam Iohannis vander Donc, hereditarium censum sex librarum monete de hereditario censu viginti quinque librarum dicte monete, quem censum viginti quinque librarum Lambertus Priker, filius dicti Iohanni Priker, promiserat se daturum et soluturum dicto Iohanni Priker suo patri hereditarie mediatim Domini et mediatim Iohannis Baptisti de et ex domo et area sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem quondam Iohannis Palcken ex uno et inter hereditatem quondam Petri dicti de Pettelaer ex alio, prout in litteris, hereditarie vendidit dicto Lamberto Priker suo filio - - -. Testes (niet ingevuld; tussen akten in festo Clementis (hiervoor: in profesto Katherine) en in crastino Katherine).*

2 R. 1186, f. 272v.: *Iohannes Priker et Petrus Priker fratres, liberi quondam Iohannis filii quondam Iohannis vanden Donc alias dicti Priker, xiiii libras et tres solidos hereditarii census monete ad ipsos spectantes in hereditario censu xxv librarum dicte monete, quemquem Lambertus Priker, filius primodicti quondam Iohannis Priker, solvere tenebatur et promiserat Iohanni Priker suo fratri hereditarie mediatim Domini et mediatim Iohannis de et ex domo et area sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem quondam Iohannis Palcken ex uno et inter hereditatem quondam Petri de Pettelaer ex alio, prout in litteris, hereditarie supportaverunt dicto Lamberto eorum fratri - - -. Datum supra (= quinta post Martini).*

3 R. 1193, f. 264v.-265 nw.: *Lambertus Priker usufructum sibi ut dicebat competentem in domo et area sita in Buscoducis ad locum dictum Burde inter hereditatem Iohannis Palcken ex uno et inter hereditatem Petri vanden Pettelaer ex alio, supportata Lamberto predicto a Iohanne filio Iohannis vander Donck alias dicti Priker, prout in litteris, hereditarie supportavit Henrico Croeck alias dicto Priker ad opus sui et ad opus Gibonis Kesselman, filii quondam Iacobi, et ad opus Lamberti filii eiusdem Lamberti - - - (doorgehaald: excepto hereditario censu xxv librarum) exceptis oneribus in dictis litteris contentis - - -. Datum quarta decembris.*

Notum sit universis quod cum ita actum esset, constitutus igitur coram scabinis dictus Henricus terciam partem ad ipsum ut dicebat spectantem in domo et area predicta hereditarie supportavit Giboni Kesselman, filio quondam Iacobi Kesselman - - -. Testes, datum supra.

Idem Lambertus Priker unam terciam partem ad Lambertum suum filium spectantem in domo et area predicta hereditarie supportavit Giboni predicto - - -. Testes, datum supra.

4 R. 1252, f. 221.

5 R. 1251, f. 469v.

Hendrik Kroek 1422.12.04 derde deel goed →
Lambert Lambertsz. 1422.12.04 derde deel goed →
Gijb Jacobsz. Kesselman
dochter Aleid, tr. Gerit Hendriksz. Kuyst, laatstgenoemde 1483.01.16 →
Lambert van Beerze van Schijndel

F208

Het complex ten oosten hiervan werd aanvankelijk omschreven als het erf waarop Hendrik Lediggang en zijn moeder woonden. Klaas van Uden, zoon van Aart Palken, verkocht dit goed op 4 augustus 1407 aan Lambert Priker. Het werd gesitueerd tussen erf van Jan van Vierson (F207) en erf van Dirk van *Eymeric* (Emmerik?) (F209). Klaas van Uden had het na schepenvonnis verkregen van Marten Leidekker, man van Eva dochter van wijlen Aart *Avemary* de oude. Op dezelfde datum deden Lambert Lambertsz. Bekker en zijn dochter Liesbet, en Dirk Korsiaansz. van den Heuvel en Andries Andriesz. Timmerman afstand van hun recht op het goed.¹

Op 10 juni 1428 droeg Gijsbert Kesselman als man van Heilwig dochter van Lambert Priker zijn recht hierop over aan zijn zwager Hendrik zoon van Lambert Priker. Het erf werd gesitueerd tussen erf van Dirk van Emmerik en erf van Jan van Vierson. Hendrik Priker beloofde aan Gijsbert dat deze een ruimte van 3/4 voet zou behouden voor zijn dakdrup naast het huis en erf naar het erf van Jan Roelofsz. van der Sporkt toe,² dit wil zeggen in de richting van F209, dus aan de oostkant van het hier behandelde erf F208. Op 28 juni 1430 droeg Hendrik Priker het goed over aan Peter Zeris, zoon van wijlen Gerit Zeris.³

1 R. 1185, f. 184v.: *Nycholaus de Uden, filius quondam Arnoldi Palken, quondam hereditatem in qua Henricus Ledichganc et eius mater morabantur, sitam in Buscoducis apud Buerde inter hereditatem Theoderici de Eymeric et inter hereditatem Iohannis van Viersoen, venditam sibi a Martino Leydecker, marito legitime Ave sue uxoris, filie quondam Arnoldi Avemary senioris, per iudicem mediante sententia scabinorum in Buscoducis, prout in litteris, simul cum edificii in premissis consistentibus, ut dicebat, hereditarie supportavit Lamberto Priker - - -, exceptis x solidis - - - et hereditario censu xxiiii solidis monete. Testes, datum supra (= quinta post Petri ad vincula).*

Lambertus filius quondam Lamberti die Becker et Elizabeth eius filia cum tutore super premissis et iure ad opus dicti Lamberti Priker hereditarie renunciaverunt - - -. Testes, datum supra.

Theodericus vanden Hoewel, filius quondam Cristiani, et Andreas filius quondam Andree Tymmerman super premissis et iure ad opus dicti Lamberti Priker hereditarie renunciaverunt - - -. Testes, datum supra.

2 R. 1198, f. 221: *Dictus Ghiselbertus Kesselman tamquam maritus et tutor legitimus ut supra (= Heilwigis sue uxoris, filie quondam Lamberti Priker) - - - totam partem et omne ius ad ipsum ut dicebat spectantem in quadam hereditate in qua Henricus Ledichganc et eius mater morabantur, sita in Buscoducis apud Beurde inter hereditatem Theoderici de Eymeric et inter hereditatem Iohannis van Viersoen, simul cum edificii in predicta hereditate consistentibus, quam hereditatem cum edificii predictis Lambertus Priker predictus erga Nycholaum de Uden, filium quondam Arnoldi Palken, adquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Henrico filio quondam Lamberti Priker predicti - - -. Testes, datum supra (= decima iunii).*

Henricus Priker, filius quondam Lamberti Priker, palam recognovit et super omnia Ghiselberto predicto (promisit)^a quod ipse exnunc deinceps perpetue libere habebit et possidebit particulam hereditatis tres quartas partes unius pedate in latitudine continentem pro stillicidio domus et hereditatis eiusdem Ghiselberto, ab ante videlicet a communi platea retrorsum usque ad murum opidi de Buscoducis, illius scilicet domus et hereditatis Ghiselberti predicti que site sunt in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Henrici Priker ex utroque latere, que particula hereditatis sita est pro stillicidio domus et hereditatis predictae contigue iuxta domum et hereditatem predictas versus hereditatem Iohannis filii quondam Rodolphi vander Sporkt, ut dicebat. Testes, datum supra.

^a Dit woord ontbreekt.

3 R. 1200, f. 251: *Henricus filius quondam Lamberti dicti Pryker quondam hereditatem in qua Henricus Ledichganc et eius mater morabatur, sitam in Buscoducis apud Buerde inter hereditatem Theoderici van Eymeric et inter hereditatem Iohannis van Viersoen simul cum edificii in eadem consistentibus, supportatam dicto quondam Lamberto a Nycholaus de Uden, filio quondam Arnoldi Palken, prout in litteris, et de qua hereditate dictus Henricus filius quondam Lamberti Pry-*

Op 31 januari 1437 droeg Heilwig weduwe van Peter Zeris haar vruchtgebruik over aan haar kinderen, die het complex vervolgens transporteerden aan Goiart de Zekker, zoon van wijlen Gielis.¹ In 1489 deed Jan Zeris, priester, zoon van wijlen Peter Zeris, afstand van zijn recht ten behoeve van Gielis Goiartsz. Zekker,² en op 10 december 1497 deed Goiart Gielisz. de Ridder als weduwnaar van Liesbet Goiartsdr. Zekker dit. Het goed, dat zich uitstreckte tot aan de Meer, werd toen gesitueerd tussen erf van Korstiaan Hendriksz. wolwever (F209) en erf van Lambert van Schijndel (F207).³

Bezitters:

Klaas van Uden, zoon van Aart Palken →

Lambert Priker

zijn erfgenamen

Gijsbert Kesselman, man van Heilwig dochter van Lambert Priker, zijn deel 1428.06.10 →

Hendrik zoon van Lambert Priker 1430.06.28 →

Peter Geritsz. Zeris

Heilwig weduwe van Peter Zeris

haar kinderen 1437.01.31 →

Goiart Gielisz. Zekker

zijn kinderen

Jan Petersz. Zeris priester, zijn recht 1489.03.06 →

Liesbet Goiartsdr. Zekker, geh. met Goiart Gielisz. de Ridder, haar recht 1497.12.10 →

Gielis Goiartsz. Zekker

F209

Op 19 januari 1426 droeg Jan Priker, zoon van wijlen Peter Priker, zijn huis en erf tussen erf van Jan Palken en erf van Jan Volkwig, welk goed hij van Hendrik Gielisz. Zekker had verkregen, over aan Jan zoon van wijlen Roelof van der Sporkt.⁴ Ruim drie jaar later, op 9 februari 1429, transporteerde deze laatste het aan Jan Keelbreker, zoon van wijlen Hendrik Keelbreker

ker totam partem et omne ius ad Ghiselbertum Kesselman, maritum et tutorem legitimum Heylwigis sue uxoris, filie dicti quondam Lamberti in premissis competentes erga dictum Ghiselbertum acquisierat, prout in aliis litteris, hereditarie supportavit Petro Zerijs, filio quondam Gerardi Zerijs - - -. Datum xxviii iunii.

Iohannes Pryker prebuit et reportavit. Testes, datum supra.

1 R. 1207, f. 41v.-42. De toen nog minderjarige kinderen Gerit en Antonis droegen hun recht over op 8 februari 1444 (R. 1214, f. 159v. nw.).

2 R. 1258, f. 202v.-203v.

3 R. 1266, f. 11v.: *Godefridus filius quondam Egidii die Ridder, ab eodem et quondam Elisabeth sua uxore, filia quondam Godefridi Zecker, pariter genitus, totam partem et omne ius ad ipsum ut dicebat spectantes in domo, area et orto cum suis iuribus et attinentiis, sitis in Buscoducis iuxta cappellam sancte Barbare, ibidem inter hereditatem Cristiani Henricxsoen textoris laneorum ex uno et inter hereditatem Lamberti de Scynle ex alio, tendentibus a communi vico retrorsum per murum opidi de Buscoducis usque ad communem aquam die Meer vocatam, ibidem fluentem; item in quodam campo terre sito ibidem ultra dictam aquam ad locum dictum opten Caluwenberch inter hereditatem conventus fratrum predicatorum in Buscoducis ex uno et inter hereditatem olim dicti Godefridi, nunc vero Gerardi Mathyssoen, ex alio; en in een kamp lands en een hoeve in Rosmalen - - - hereditarie supportavit Egidio die Zecker, filio dicti quondam Godefridi die Zecker - - -. Datum x^a decembris.*

4 R. 1197, f. 19: *Iohannes Priker, filius quondam Petri Priker, domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Palken ex uno et inter hereditatem Iohannis Volcwijch ex alio, quam domum et aream idem Iohannes Priker primodictus Iohannes erga Henricum filium Egidii Secker acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Iohanni filio quondam Rodolphi vander Sporkt - - -. Datum supra (= xix ianuarii).*

smid. Hendrik Zekker droeg toen ook zijn aandeel in een cijns op dit goed aan Jan Keelbreker over.¹

Vele jaren later maar op dezelfde dag, te weten 9 februari 1484, transporteerde Engbert zoon van wijlen Enbert Ludink Boden als man van Agnes dochter van wijlen Jan Keelbreker, zoon van Hendrik Keelbreker en van Agnes dochter van Jan Baten, het goed over aan Evert zoon van wijlen Kool van Berlicum² en op 9 mei 1485 deze laatste op zijn beurt aan Korstiaan zoon van wijlen Hendrik Korstiaansz. In de akte van laatstgenoemde datum worden nog steeds Jan Palken en Jan Volkwig als belenders genoemd.³ Korstiaan Jansz. van Geffen droeg het goed op 18 augustus 1497 over aan Lenert Jan Roelof Ponteniers van Geffen. De omschrijving luidde nu: huis, erf en tuin tussen erf van Gielis Zekker (F208) en erf van Jan Zeris, priester (F210), zich uitstrekkend tot aan De Meer.⁴

Bezitters:

Hendrik Gielisz. Zekker →

Jan Petersz. Priker 1426.01.19 →

1 R. 1199, f. 193v.: *Iohannes filius quondam Rodolphi vander Sport domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Palken ex uno et inter hereditatem Iohannis Volcwijch ex alio, quam domum et aream Iohannes primodictus erga Iohannem Priker, filium quondam Petri Priker, adquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Iohanni Keelbreker, filio quondam Henrici Keelbreker fabri - - -. Testes, datum supra - - - (= ix februarii).*

Henricus die Zecker, filius Egidii die Zecker, totam partem et omne ius ad ipsum spectantes in domo et area predicta atque in hereditario censu quadragintaseptem solidorum et sex denariorum monete et quibusdam aliis censibus ex domo et area predicta solvendis, ut dicebat, hereditarie supportavit Iohanni Keelbreker predicto - - -. Testes, datum supra.

2 GAHt, R. 1253, f. 217: *Engbertus filius quondam Engberti Ludinck Boden tamquam maritus et tutor legitimus ut dicebat Agnetis sue uxoris, filie quondam Iohannis Keelbreker, filii quondam Henrici Keelbreker, ab eodem quondam Iohanne et quondam Agnete eius uxore, filia quondam Iohannis Baten soen, pariter genite, domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Palken ex uno et inter hereditatem Iohannis dicti Volcwijch ex alio; item in hereditario censu quadraginta septem solidorum et sex denariorum monete, simul cum quibuscumque aliis censibus ex domo et area predicta solvendis, et de qua domo et area et censibus predictis Henricus die Zecker, filius Egidii die Zecker, totum partem et omne ius quod ad ipsum spectabant in premissis, Iohanni Keelbreker, fratri quondam Henrici Keelbreker, hereditarie supportaverat, et de quibus domo et area necnon quibuscumque censibus et redditibus ex dicta domo et area e iure solvendis et postea exinde redemptis et acquitatis Andreas et Ermgardis iunior, liberi quondam Andree Thijssoen atque Arnoldus vanden Hoewel tamquam maritus et tutor legitimus Ermgardis senioris, filie dicti quondam Andree Thijssoen, totam partem et omne ius ad ipsos spectantes in premissis Agnete relicte dicti quondam Iohannis Keelbreker, ab eadem quoadvixerit ipsa et post eius decessum ab Agnete filia Agnetis et quondam Iohannis hereditario iure habendas en possidendas hereditarie supportaverant, prout in diversis litteris, hereditarie supportavit Everardo filio quondam Nicolai Coel de Berlijckem, cum litteris, aliis et iure, promittens - - -. Promisit insuper sub obligatione premissorum, in casu quo imposterum inventum fuerit via iuris plus fore solvendus quam hereditarius census unius et dimidie librarum monete dominis decano et capitulo sancti Iohannis in Buscoducis annuatim exinde e iure solvendus, ut dicebat, hoc plus deponet. Testes Pels et Brecht. Datum ix februarii.*

3 R. 1254, f. 286: *Everardus filius quondam Nicolai Coel de Berlijckem domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Palken ex uno et inter hereditatem Iohannis Volcwijch ex alio; item hereditarium censum quadraginta septem solidorum et sex denariorum monete, simul cum quibuscumque aliis censibus ex domo et area predicta pridem solvendis, quos domum, aream et census predictos Engbertus filius quondam Engberti Ludinck Boden prefato Engberto hereditarie supportaverat, prout in litteris, hereditarie supportavit Christiano filio quondam Henrici Corstiaens soen, promittens - - -, salvo tamen dicto Everardo et sibi reservato suo hereditario censu sedecim librarum monete sibi bodierna die exinde promisso a Christiano predicto - - -. Datum ix maii, 2^a post Vocem.*

4 R. 1265, f. 488: *Cristianus filius quondam Henrici Korstkens domum, aream et ortum sitos in Buscoducis in vico dicto die Boertschestraet inter hereditatem Egidii Zecker ex uno et inter hereditatem olim domini Iohannis Zerijis presbiteri ex alio, tendentes a communi platea ad aquam dictam die Meer, ut dicebat, hereditarie supportavit Leonardo filio Iohannis filii quondam Rodolphi Ponteniers cum Henrica uxore dicti Leonardi, filia Egidii Cristiani, nomine dotis et in subsidio matrimonii ad ius opidi de Buscoducis, cum iure sibi competente in quibuscumque litteris mentionem inde facientibus, ab eodem statim post mortem dicti Cristiani habendos et apprehendendos - - -. Testes, datum supra (= xviii augusti).*

Jan Roelofsz. van der Sporkt 1429.02.09 →
Jan Hendriksz. Keelbreker
zijn dochter Agnes, tr. Engbert Engbert Ludink Boden, 1484.02.09 →
Evert Koolz. van Berlicum 1485.05.09 →
Korstiaan Hendrik Korstiaansz. 1497.08.18 →
Lenert Jan Roelof Ponteniers van Geffen

F210

In het archief van het Agnes van den Broeksgasthuis bevindt zich een oorkonde van 5 september 1502, waarin ten behoeve van dit gasthuis een huis, erf, tuin en achterhuis worden aangekocht. Gerit Jan Mathijsz. van Vladerakken en zijn kinderen Aart, Jan en Agnes, die hij had bij zijn eerste vrouw Beel dochter van wijlen Jan Aart Lodenz., droegen dit goed toen over aan de uitvoerders van het testament van Agnes dochter van wijlen Gijsbert van den Broek. Het complex werd gesitueerd tussen erf van Lenert Jansz. van Geffen [F211] en erf van Korst Hendriksz. (F209). Op de rugzijde van de oorkonde staat onder meer met 16de-eeuwse hand: *Van den huysse bij sinte Barbaren capelle*.¹

De retroakten betreffende dit complex, die verspreid in het archief van het gasthuis werden aangetroffen² gaan terug tot 1353. Op 28 juni van dat jaar droeg Willem Wambuisstikker, zoon van wijlen Aart Wambuisstikker, het huis en erf van zijn vader over aan Jan Ulman de oude ten behoeve van diens dochter Ermgard, gehuwd met Jacob van Gennep, en hun nageslacht. Het goed was gelegen tussen erf van Dirk van Hemeric (Emmerik?)³ en erf van Adam van Mierde. Uit het goed gingen 50 schellingen en 3 penningen stadsgeld.⁴ Op 10 juni 1356 droegen Jacob en

1 Agnes van den Broeksgasthuis 4 (in dorso met 16de-eeuwse hand: *Executores testamenti quondam Agnetis vanden Broeck*; met andere 16de-eeuwse hand: *Vanden huysse bij sinte Barbaren capelle*; met 17de-eeuwse hand: *Brieven van t'gasthuys*): *Gerardus filius quondam Iobannis filii quondam Mathie de Vladeracken, Arnoldus et Iobannes fratres et Agnes eorum soror, liberi dicti Gerardi, ab eodem Gerardi et quondam Bela sua prima uxore, filia quondam Iobannis filii quondam Arnoldi Loden zoen, pariter geniti, cum tutore dicte Agnetis - - -, domum, aream, ortum et domum posteriorem sibi adiacentem, sitos in Buscoducis in oppositum capelle sancte Barbare inter hereditatem Leonardi Janssoen de Geffen ex uno latere et inter hereditatem Cristiani Henricxsoen ex alio latere, quos domum, aream, ortum ac domum posteriorem Iacobus de Fine ad opus dicti Gerardi erga Marcelium de Kriekenbeeck mediante sententia scabinorum in Buscoducis emendo adquisierat, prout in litteris - - -, legitime et hereditarie supportaverunt Goeswino vanden Broeck, filio quondam Gerardi, et domino Amelio vanden Hoevel presbitero tamquam executoribus testamenti ac ultime voluntatis quondam Agnetis vanden Broeck, filie quondam Ghijssberti vanden Broeck - - - et effestucando resignavit - - - hereditarius census quatuor et dimidie librarum monete - - - hereditibus Rodolphi die Bever, hereditarius census unius libre dicte monete hereditibus quondam Willelmi de Os, filii quondam Theoderici - - -. Datum quinta die mensis septembris anno Domini millesimo quingentesimosecundo.*

2 Gezien de gaatjes in de oorkonden zijn ze ooit geliasseerd geweest. De inventaris van het gasthuis is overigens van slechte kwaliteit.

3 Deze naam komt ook in de akten voor als Van Hemert.

4 Agnes van den Broeksgasthuis 24: *Willelmus dictus Wambuysticker, filius quondam Arnoldi dicti Wambuysticker, domum et aream que fuerat dicti quondam Arnoldi eius patris, sitam in Buscoducis ad vicum dictum te Boerde inter hereditatem Theoderici dicti de Hemeric ex uno latere et inter hereditatem Ade dicti de Mierde ex alio latere, quam domum et aream predictam idem Willelmus ad se de morte dicti quondam Arnoldi sui patris iure successione hereditarie advoluta esse dicebat, legitime et hereditarie vendidit Iohanni dicto Ulman seniori ad opus Ermegardis filie eiusdem Iobannis, uxoris legitime Iacobi dicti de Ghenipe, et ad opus prolis eiusdem Ermegardis, ab ipsis scilicet Iacobo et Ermegarde predictis pariter genite atque generande, ab ipsis Ermegarde et sua prole iure hereditarie possidendam et habendam, supportavit simul cum omnibus litteris - - - et effestucando resignavit - - -, promittens - - - quod ipse - - - prestabit warandiam et quod omnem questionem proximitatis ac omnem aliam obligationem - - - exceptis quinquaginta solidis et tribus denariis hereditarii census pagamenti - - - deponet omnino. Testes - - - Henricus de Uden et Willelmus de Aa. Datum feria sexta post festum natiuitatis beati Iobannis Baptiste anno Domini millesimo CCC^{mo} quinquagesimoterio.*

zijn vrouw dit goed over aan Jan van Rode snijder. In de omschrijving werd vermeld dat het zich uitstreckte naar achteren buiten de stadsmuur tot het water gewoonlijk geheten *die Mere*. Als belendingen werden nu vermeld erf van Daneel van Mierde en erf van Dirk van Emmerik.¹ Op 30 augustus 1381 droegen de meesteressen van het Groot Begijnhof een cijns van tien schellingen uit dit huis, dat toen van Jan van Rode was, over aan dezelfde Jan van Rode. Zij deden dit uit noodzaak, voor de herbouw van de toren van hun kerk die door een brand verwoest was.²

Op 28 januari 1405 droegen Hendrik en Volkwig, kinderen van Eelgis zoon van wijlen Jan van Rode snijder, het goed over aan Peter Priker. Bovendien droegen zij toen over de helft van een leeg erf tussen het voorhuis op het erf van Jan van Gennep aan de ene en het overige huis van wijlen Jan van Gennep aan de andere zijde. Dit leeg erf strekte zich uit ter lengte van het genoemde voorhuis. Het ging hierbij om de helft gelegen naast het voorhuis. Uit het goed gingen nu cijnzen ten bedrage van 7 pond en 3 penningen. Het achterhuis zou aan alle zijden zijn dakdrup behouden zoals die toen was.³

Op 12 januari 1408 beloofde Peter Priker aan Margriet weduwe van Eelgis Jansz. van Rode een cijns van 10 schellingen uit het complex van genoemde Jan, dat toen omschreven werd als huis, erf en tuin in de Beurdeestraat, zowel binnen als buiten de stadsmuur, tussen erf van Frank

1 Agnes van den Broeksgasthuis 4 (in dorso met 15de-eeuwse hand: *Item dit is een vanden ouden brieffen vanden huys vanden coep^b*): *Iacobus dictus de Genipe, maritus legitimus ut asserebat Ermegardis sue uxoris, filie Iohannis dicti Ulman, et ipsa Ermegardis - - - domum et aream ad ipsos spectantem, sitam in Buscoducis ad vicum dictum Boerde inter hereditatem Danyelis dicti de Mierde ex uno latere et inter hereditatem Theoderici dicti de Hemeryc ex alio latere, tendentem retrorsum extra murum ibidem ad aquam dictam communiter die Mere, ut dicebant, legitime et hereditarie vendiderunt Iohanni dicto de Rode sartori - - -, supportaverunt et effestucando resignaverunt - - -, promittentes - - - quod ipsi - - - prestabunt warandiam et quod omnem obligationem - - - exceptis quinquaginta solidis et tribus denariis hereditarii census - - - deponent omnino.*

Testes - - - Theodericus de Hoculem et Arnoldus Roveri.

Datum feria sexta post octavas ascensionis Domini anno eiusdem millesimo tricentesimo quinquagesimosexto.

2 GAHt, Groot Begijnhof 69: *Domicella Hadenigis dicta de Neynsel, Yda dicta de Straten, Truda dicta Raets et Iohanna dicta de Rieninghen, magistre et gubernatrices ut dicebant maioris curie beghinarum in Buscoducis, cum suis tutoribus - - - propter evidentem ac urgentem necessitatem reparacionis et reedificacionis turris ecclesie dicte curie predictae, destructe, combuste ac periculo ignis nunc annullate, ut dicebant, annuum et hereditarium censum decem solidorum, quem dicta curia habebat solvendum annuatim et hereditarie ex domo et area quondam Willelmi Wanbusticker, nunc ad Iohannem dictum de Rode spectante, sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem quondam Theoderici dicti de Eymeric ex uno latere et inter hereditatem quondam Aleydis dicte Lemkens ex alio latere, ut ipse dicebant, legitime et hereditarie vendiderunt dicto Iohanni de Rode - - -, supportaverunt et effestucando resignaverunt - - -. Datum in crastino decollationis beati Iohannis Baptiste anno Domini m^o ccc^o octuagesimoprimo.*

3 R. 1184, f. 53-53v.; Agnes van den Broeksgasthuis 4: *Henricus et Volcwigis, liberi quondam Elye filii quondam Iohannis dicti de Rode sartoris, cum tutore - - - domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Boerde inter hereditatem Danyelis dicti de Mierde ex uno latere et inter hereditatem Theoderici dicti de Hemeric ex alio latere, tendentem retrorsum extra murum ibidem ad aquam dictam communiter die Mere, quam domum et aream dictus quondam Iohannes de Rode erga Iacobum dictum de Genpe et Ermegardem eius uxorem, filiam Iohannis dicti Ulman, emendo acquisierat, prout in litteris - - -, atque medietatem vacue hereditatis, consistentis inter anteriorem domum consistentem in hereditate dicti quondam Iacobi de Genpe ex uno latere et inter reliquam domum predicti quondam Iohannis de Rode ex alio latere, et que vacua hereditas tendit ad longitudinem dicte domus anterioris, scilicet illam medietatem dicte vacue hereditatis que medietas sita est contigue iuxta domum anteriorem predictam, ut ipsi dicebant, legitime et hereditarie vendiderunt Petro dicto Priker - - -, supportaverunt - - - et effestucando resignaverunt - - - hereditarii census ad summam septem librarum et trium denariorum monete - - -, de quibus decem solidi hereditarii census predictis venditoribus pertinet - - -, hoc eciam addito quod posterior domus consistens in supradicta area prefati quondam Iacobi de Genpe obtinebit sua stillicidia undique, prout illa habet pro presenti, ut venditores dicebant. Testes - - -. Datum feria quarta post festum conversionis beati Pauli apostoli anno Domini millesimo quadringentesimoquarto.*

van Esch binnen de muur en erf van wijlen heer Adam van Mierde buiten de muur aan de ene zijde en erf Hendrik de Zekker zowel binnen als buiten de muur aan de andere zijde.¹

Jan Priker, zoon van wijlen Peter Priker, droeg het goed vervolgens op 30 december 1421 over aan Hendrik Booikes alias de Wetter. Als belendingen werden nu weer genoemd Daneel van Mierde en Dirk van Emmerik.² Kort tevoren, op 8 augustus van hetzelfde jaar, hadden Gerit van der Hazeldonk en zijn vrouw Aleid weduwe van Marselis van den Vloet ten behoeve van Roelof zoon van Aleid en Marselis afstand gedaan van hun vruchtgebruik op wat omschreven werd als huis en kamer met hun ondergrond en dakdruppen van wijlen Jan van Rode tussen erf van Korstien Lemkes en een weg toebehorend aan Peter Priker, zich uitstrekkend van de straat tot aan overig erf van Jan van Rode. Naast de weg bedroeg de lengte 54½ voet (15,64 m) en naast het erf van Korstien 35 voet (10,05 m). Ook de helft van de gevel naast erf van Peter Priker maakte er deel van uit.³ Peter Priker had dit complex, afkomstig van wijlen Jan van Rode, op 5 december 1405 voor drie pond per jaar ten cijns gegeven aan Marselis van den Vloet.⁴

1 Agnes van den Broeksgasthuis 24 (in dorso met 15de-eeuwse hand: D): *Petrus dictus Priker promisit ut debitor principalis se daturum et soluturum Margarete relicte quondam Elye dicti van Rode, filii quondam domini Iohannis dicti de Rode, annuum et hereditarium censum decem solidorum monete pro tempore solucionis huiusmodi census in Buscoducis ad bursam communiter currentis anno quolibet hereditarie in festo nativitatis Domini ex domo, area et orto dicti quondam Iohannis, sitis in Buscoducis ad vicum dictum Buerde tam infra quam extra murum opidi de Buscoducis inter hereditatem Franconis dicti de Essche infra murum et hereditatem domini quondam Ade de Mierde presbiteri extra murum coadiacentes ex uno latere et inter hereditatem Henrici dicti Zecker tam infra murum quam extra murum predictam coadiacentem ex alio latere, ut dictus Petrus dicebat. Testes interfuerunt scabini in Buscoducis Henricus de uden et Arnoldus Diebier. Datum feria quinta post festum epiphanye Domini anno eiusdem millesimo cccc^{mo} septimo.*

2 Agnes van den Broeksgasthuis 4. Minuut: R. 1192, f. 408v.: *Iohannes Priker, filius quondam Petri Priker, domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Danielis de Mierde ex uno et inter hereditatem Theoderici de Hemert ex alio, tendentem retrorsum extra murum ibidem ad aquam dictam die Meer, atque medietatem vacue hereditatis consistentis inter anteriorem domum quondam Iacobi de Genipe ex uno et inter reliquam domum quondam Iohannis de Rode ex alio, que vacua hereditas tendit ad longitudinem dicte domus, quas domum et aream ac medietatem vacue hereditatis Petrus Priker erga Henricum et Volcquigen, liberos quondam Helie filii quondam Iohannis de Rode sartoris emendo acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit magistro Martino ad opus Henrici Boeykens alias dicti die Wetter - - -. Datum penultima decembris.*

3 Agnes van den Broeksgasthuis 24 (in dorso met 15de-eeuwse hand: D): *Gerardus vander Haseldonck, maritus legitimus ut asserebat Aleydis sue uxoris, relicte quondam Marcelli dicti vanden Vloet, et ipsa cum eodem Gerardo tamquam cum suo tutore - - - usufructum sibi competentem in domo et camera cum suis fundis et stillicidiis quondam Iohannis dicti de Rode, sitis in Buscoducis ad locum dictum Boerde inter hereditatem Cristine dicte Lemkens ex uno latere et inter quandam viam spectantem ad Petrum dictum Pryker ex alio latere, tendentibus a communi platea retrorsum ad reliquam hereditatem dicti quondam Iohannis de Rode, nunc ad dictum Petrum spectantem, et que domus et camera cum suo fundo continet contigue iuxta dictam viam, quadragintaquatuor et dimidiam pedatas et contigue iuxta dictam hereditatem dicte Cristine trigintaquinque pedatas in longitudine mensurando a communi platea retrorsum, simul cum medietate parietis interstitialis consistentis in fine dictarum domus et et camere inter eandem domum et inter dictam reliquam hereditatem predicti Petri, datas ad annuum et hereditarium censum dicto quondam Marcilio a Petro predicto - - - legitime et hereditarie supportaverunt Rodolpho filio dictorum Aleydis et quondam Marcilii - - - et effestucando resignaverunt - - -. Datum octava die mensis augusti anno Domini millesimo cccc^{mo} vicesimoprimo.*

4 R. 1184, f. 234-234v.: *Petrus Priker domum et cameram cum suis fundo et stillicidiis quondam Iohannis de Rode, sitas in Buscoducis ad locum dictum Buerde inter hereditatem Cristine Lemkens ex uno et inter quandam viam spectantem ad dictum Petrum spectantem ex alio, tendentes a communi platea retrorsum ad reliquam hereditatem dicti quondam Iohannis de Rode, nunc ad dictum Petrum spectantem, et que domus et camera cum suo fundo continet contigue iuxta dictam viam xliiii et dimidiam pedatas et contigue iuxta dictam hereditatem dicte Cristine xxxv pedatas in longitudine mensurando a communi platea retrorsum, simul cum medietate parietis interstitialis consistentis in fine dicte domus et camere inter eandem domum et inter dictam reliquam hereditatem dicti Petri, ut dicebat, dedit ad hereditarium censum Marselio vanden Vloet, ab eodem hereditarie possidendas pro hereditario censu trium librarum monete, dando sibi ab anno nativitatis Do-*

Op 30 december 1421 deed Roelof afstand van zijn recht ten behoeve van genoemde Hendrik Wetter. Er werd nu gesproken van een huis en erf en de helft van een leeg erf tussen het voorhuis van wijlen Jacob van Gennep en het overige huis van wijlen Jan van Rode.¹ Op 8 februari 1427 droeg Korstien weduwe van Hendrik Booikes haar vruchtgebruik in dit hele complex over aan haar kinderen, die het goed vervolgens transporteerden aan Aart en Rutger zonen van wijlen Rutger Knode.²

Op 28 januari 1435 droeg Goart van Derenteren, zoon van Goart van Derenteren en van Margriet weduwe van Eelgis van Rode, twee cijnsen uit het goed over aan Dirk van Hees, natuurlijke zoon van wijlen Jan van Oss, priester. Bij de ene cijns werd gesproken van een cijns uit het huis van wijlen Willem Wambuisstikker, daarna van Jan van Rode, tussen erf van Dirk van Emmerik en erf van wijlen Aleid Lemkes. Jan van Rode had de cijns gekocht van het begijnhof. Zoals uit het voorgaande is gebleken, was deze cijns op 30 augustus 1381 aan Jan van Rode overgedragen. De andere cijns betrof de hierboven genoemde cijns die Peter Priker op 12 januari 1408 beloofd had.³

Vervolgens verwierf Rutger Rutgersz. Knode blijkens schepenakte van 12 december 1435 het goed bij schepenvonnis. Het werd gesitueerd ter plaatse geheten *aen Prykers boeck*. Op de zojuist genoemde datum droeg Rutger Knode het goed over aan Gijb Mol, zoon van wijlen Jan

mini ex premissis, promittens super omnia warandiam pro premissis et aliam obligationem deponere. Et alter repromisit. Testes Jorden et Heym. Datum in profesto beati Nycholai.

1 R. 1192, f. 408v.: *Rodolphus filius quondam Marselii vander Vloet super premissis et iure ad opus eiusdem Henrici hereditarie renunciavit - - -. Testes, datum supra.*

2 Agnes van den Broeksgasthuis 4. Minuut: R. 1196, f. 37v.: *Cristina relicta quondam Henrici Boykens alias dicti Wetter cum tutore usufructum sibi ut dicebat competentem in domo et area sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Danielis de Mierde ex uno et inter hereditatem Theoderici de Hemert ex alio, tendente retrorsum extra murum opidi ad aquam dictam die Meer atque in medietate vacue hereditatis consistentis inter anteriorem domum quondam Iacobi de Gennep ex uno et inter reliquam hereditatem quondam Iohannis de Rode ex alio, quas domum, aream et medietatem vacue hereditatis magister Martinus de Zomeren ad opus Henrici Boykens erga Iohannem Priker, filium quondam Petri Priker, acquisierat, prout in litteris, legitime supportavit Heilwigi, Luytgardi et Woltere filiarum Cristine predictae ad opus earum et ad opus Henrici filii Cristine predicti - - -. Datum octava februarii.*

Notum sit universis quod cum ita actum esset, constitute igitur dicte tres sorores, filie Cristine et quondam Henrici Boykens predictorum, postea hereditarie supportaverunt Arnoldo et Rutgero fratribus, liberis quondam Rutgeri Cnoden - - -. Testes, datum supra.

3 Agnes van den Broeksgasthuis 24 (op de rugzijde met 15de-eeuwse handen: *Theodericus de Hees. Dits den brieff vanden ene ponde. Een lib. aenden Hul*): *Godefridus dictus de Derentheren, filius quondam Godefridi dicti de Derentbeer, ab eodem quondam Godefrido et quondam Margareta relicta quondam Elye dicti de Rode pariter genitus, annuum et hereditarium censum decem solidorum, quem curia beghinarum in Buscoducis habebat solvendum annuatim et hereditarie ex domo et area quondam Willelmi dicti Wambusticker, deponit ad Iohannem dictum de Rode spectante, sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem quondam Theoderici dicti de Eymeric ex uno latere et inter hereditatem quondam Aleydis dicte Lemkens ex alio latere, quem censum Iohannes dictus de Rode erga domicellas Hadewigem dictam de Neynsel, Ydam dictam de Strathen, Trudam dictam Raets et Iohannam dictam de Ryeningen, magistras et gubernatrices dicte curie beghinarum emendo acquisierat; item annuum et hereditarium censum decem solidorum monete - - - in festo nativitatibus Domini ex domo, area et orto quondam Iohannis dicte de Rode, sitis in Buscoducis ad vicum dictum Buerde tam infra murum quam extra murum opidi de Buscoducis inter hereditatem Franconis dicti de Esseche infra murum et hereditatem domini quondam Ade dicti de Myerde presbiteri extra murum coadiacentes ex uno latere et inter hereditatem Henrici dicti Zecker tam infra murum quam extra murum coadiacentem ex alio latere, quem censum Petrus dictus Priker promiserat se daturum et soluturum Margarete relicte quondam Elye dicti van Rode, filii quondam Iohannis dicti de Rode anno quolibet hereditarie ex domo, area et orto predictis simul cum quibusdam aliis bonis mediante quadam divisione hereditaria inter ipsum et suos in hoc coheredes prius habita cesserunt in partem - - - legitime et hereditarie supportavit Theoderico dicto de Hees, filio naturali quondam domini Iohannis dicti de Os, olim canonici Leodiensis - - - et effestucando resignavit - - -. Datum vicesima octava die mensis ianuarii anno Domini millesimo ccc^{mo} tricesimo quarto.*

Mol. Het werd nu omschreven als een erf met bebouwing, gelegen tussen erf van Jan Keelbreker (F209) en en erf van Hendrik Prik [F211].¹ Er gingen 7 pond en 10 schellingen cijns uit. Op de rugzijde van de originele orkonde staat onder meer: *cleyn buyt*.² Gijb Mol transporteerde het geheel al op 28 juli 1436 aan Gobel zoon van wijlen Gobel van den Berg.³

Hendrik en Aartke kinderen van wijlen Jan zoon van wijlen Aart Lodewijksz. en van Hendrikske dochter van wijlen Hendrik de Smid en van Wendelmoed dochter van wijlen Gobel Gobelz. van den Berg droegen op 3 maart 1488 delen in het goed over aan Gerit zoon van wijlen Jan Mathijsz. van Vladerakken als weduwnaar van Beel dochter van de voornoemde Jan en Hendrikske en aan zijn kinderen.⁴ Gerit van Vladerakken droeg zijn vruchtgebruik in het complex op

1 Deze Hendrik Prik had waarschijnlijk op 29 november 1426 de andere helft van het lege erf verkregen van Wouter Dirk Godschalksz. Het werd toen gesitueerd tussen twee kamers van Katelijn dochter van wijlen Mergard en erf van Jan van Rode snijder. Uitgezonderd werden de erven en huizen met hun dakdrup van Peter Priker, zoals Peter die van Hendrik en Volkwig kinderen van Eelgis Jansz. van Rode had verkregen.

R. 1196, f. 82v.: *Wolterus filius quondam Theoderici Godescalci quondam vacuum hereditatem sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katerine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendentem a communi platea retrorsum ad murum opidi de Buscoducis, simul cum edificiis in dicta vacua hereditate consistentibus minus² de dicta vacua hereditate et Petro Priker reservatis suis hereditatibus ac domibus cum suis stillicidiis, prout idem Petrus illas erga Henricum et Volvigem¹ liberos quondam Elie filii quondam Iohannis de Rode sartoris adquisierat, quam vacuum hereditatem, suis edificiis dictis tamen hereditibus² Petri Priker ut premittitur demptis, Wolterus predictus partim erga Henricum Ketken et partim erga Wolterum filium naturalem quondam Rodolphi vanden Broeck et partim erga Elisabeth relictam quondam Willelmi de Coelen adquisierat, prout in litteris, dedit ad hereditarium censum Henrico Priken, filio quondam Henrici Pricken - - - pro oneribus - - - atque pro hereditario censu trium librarum monete dando pauperibus hospitalis dicti Vleminis² gasthuys siti in vico Piperis pro una tercia parte atque pauperibus hospitalis quondam Arnoldi de Avenen¹ siti in vico Orthensi proxime supra portam dictam Peter Smits poert pro alia 3^a parte atque pauperibus hospitalis quondam Cristine Meelmans siti ad finem vici Hintamensis pro alia 3^a parte, dandis ipsis pauperibus hospitalium predictorum ab eo hereditarie nativitatibus Iohannis ex premissis - - -. Datum penultima novembris.*

2 Agnes van den Broeksgasthuis 4 (in dorso met 15de-eeuwse hand: *Ghibo Moll*; en met andere 15de-eeuwse hand: *cleyn buyt*): *Notum sit universis quod cum Arnoldus et Rutgerus fratres, liberi quondam Rutgeri dicti Cnoden, domum et aream sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Danielis dicti de Myerde ex uno latere et inter hereditatem Theoderici dicti de Hemert ex alio latere, tendentem retrorsum extra murum opidi de Buscoducis ad aquam dictam die Meer, atque medietatem vacue hereditatis consistentis inter anteriorem domum quondam Iacobi de Gennep ex uno latere et inter hereditatem quondam Iohannis dicti de Rode ex alio latere, erga Heylvigem, Luytgardem et Wolteram filias Cristine relicte quondam Henrici dicti Boykens alias dicti Wetter et eiusdem quondam Henrici Boykens iamdicti adquisivissent, prout in litteris - - -; cumque vero Rutgerus filius quondam Rutgeri Cnoden domum et aream olim Arnoldi et Rutgeri fratrum, liberorum quondam Rutgeri dicti Cnoden, sitam ad locum dictum aen Prykers hoeck, erga Gerardum dictum Moll de Driel per iudicem mediante sententia scabinorum in Buscoducis emendo adquisivisset, prout in aliis litteris - - -, et que domus et area ac medietas vacue hereditatis nunc una hereditas esse dinoscitur et est situata ibidem inter hereditatem Iohannis dicti Keelbreker ex uno latere et inter hereditatem Henrici dicti Pryck ex alio latere, ut dicebat, constitutus igitur coram scabinis infrascriptis dictus Rutgerus dictam hereditatem cum suis edificiis in eadem consistentibus legitime et hereditarie supportavit Ghiboni dicto Moll, filio quondam Iohannis, - - - et effestucando resignavit - - - hereditarii census ad summam septem librarum et decem solidorum monete - - -. Datum duodecima die mensis decembris anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimoquinto.*

3 R. 1206, f. 112v.; Agnes van den Broeksgasthuis 4: *Ghibo dictus Moll, filius quondam Iohannis, hereditatem cum suis edificiis in eadem consistentibus, sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis dicti Keelbreker ex uno latere et inter hereditatem Henrici dicti Pryck ex alio latere, quam hereditatem dictus Gibo Moll erga Rutgerum filium quondam Rutgeri dicti Cnoden adquisierat, prout in litteris - - - legitime et hereditarie supportavit Gobelino dicto vanden Berghe, filio quondam Gobelini - - - et effestucando resignavit - - -. Datum vicesimo octava die mensis iulii anno Domini millesimo quadringentesimo tricesimo sexto.*

4 R. 1257, f. 483v.: *Dictus Henricus et Arnolda (= liberi quondam Iohannis filii quondam Arnoldi Lodewijchs soen, ab eodem et quondam Henrica filia quondam Henrici die Smyt et quondam Weyndelmoedis filie quondam Gobelini filii*

6 maart 1489 over aan zijn kinderen Hendrik, Aart, Jan en Agnes,¹ die het goed vervolgens overdroegen aan de priester Jan Zeris, zoon van wijlen Peter.² De omschrijving luidde: erf met zijn bebouwing tussen erf van Jan Keelbreker en erf van Hendrik Prik; huis en erf tussen erf van Jan Ponteniersz. van Geffen en erf van Korst Jansz. van Geffen, strekkend van de straat tot aan het eerder genoemde erf. Samen waren zij toen een huis en erf, leeg erf en tuin tussen erf van Jan Ponteniers van Geffen en Willem Willemsz. van Rode aan de ene zijde en tussen erf van Korst Jansz. van Geffen aan de andere zijde, strekkend door de stadsmuur heen achter tot aan de Meer. Op de rugzijde van de originele oorkonde staat onder andere: *Brieven van den huise gestaen*

quondam Gobelini dicti vanden Berghe pariter geniti (sic) ut supra sine² illa additione, cum tutore, duas tercias partes ad ipsos ut dicebant spectantes in domo, area et orto, sitis in Buscoducis in loco dicto die Buerde inter hereditatem Iohannis de Geffen ex uno et inter hereditatem Cristiani van Geffen ex alio, tendentibus ad hereditatem seu domum anteriorem dictorum liberorum Gerardi (= Gerardus filius quondam Iohannis Matbijs soen van Vladeracken tamquam relictus legitimus ut dicebat Bele sue uxoris, filie quondam Iohannis et Henrice predictorum nomine et ex parte Henrici, Arnoldi, Iohannis et Agnetis, liberorum impuberum Gerardi et quondam Bele predictorum) extra murum opidi de Buscoducis ad communem aquam dictam die Meer, ut dicebant hereditarie supportaverunt dicto Gerardo ad opus dictorum liberorum - - -. Testes, datum supra.

Dictus Henricus et Arnolda ut supra duas tercias partes ad ipsos ut dicebant spectantes in domo et area sitis in Buscoducis in loco dicto die Buerde inter hereditatem Iohannis de Geffen ex uno et inter hereditatem dictorum liberorum, ut dicebant, hereditarie supportaverunt dicto Gerardo ad opus sui et ad opus dictorum liberorum, ab eodem quoad vixerit ipse² et post eius decessum a dictis suis liberis hereditarie iure habendas et possidendas - - -. Testes, datum supra. Tradantur littere dicto Gerardo.

(in de kantlijn: *Datur una pro Iohanni Serijs² presbitero ex causa supportationis eiusdem domus et aree et alia pro eodem Gerardo.*

Et facta fuit eadem supportatio sexta marcii anno lxxxviii in libro meo.)

1 Agnes van den Broeksgasthuis 4 (op de rugzijde met 15de-eeuwse hand: *Dominus Iohannes Seris presbiter*; en met 16de-eeuwse hand: *Brieven vanden huise gestaen benevens tgasthuys* en 17de-eeuwse hand: *ende daertoe geïncorporeert*); R. 1258, f. 202v.-203: *Gerardus filius quondam Iohannis filii quondam Mathie de Vladeracken tamquam relictus quondam Bele sue uxoris, filie quondam Iohannis filii quondam Arnoldi Lodewijchs soen, ab eodem quondam Iohanne et quondam Henrica eius uxore, filia quondam Henrici die Smyt et quondam Weyndelmoedis sue uxoris, filie quondam Goebelini vanden Berge, filii quondam Goebelini, pariter genite, usufructum sibi ut dicebat competentem in quadam hereditate cum suis edificiiis in eadem consistentibus, sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem Iohannis Keelbreker ex uno et inter hereditatem Henrici Pryck ex alio, pridem supportata Gobelino vanden Berge, filio quondam Goebelini, a Gibone dicto Moll, filio quondam Iohannis, prout in litteris; insuper in domo et area dicti quondam Gobelini, sita ibidem inter hereditatem Iohannis filii quondam Pontheneri de Geffen ex uno et inter hereditatem Cristiani Jans soen van Geffen ex alio, tendente a communi platea ad hereditatem predictam; et que hereditas primodicta cum suis edificiiis predictis necnon domus et area ultimodicta simul una pariter pronunc una domus et area, vacua hereditas et ortus esse dinoscuntur et siti sunt ibidem inter hereditatem dicti Iohannis Pontheniers et Willelmi de Rode, filii quondam Willelmi, ex uno et inter hereditatem dicti Cristiani Jans soen ex alio, et tendunt a communi vico per murum opidi retrorsum usque ad communem aquam die Meer vocatam, prout² et quemadmodum premissa cum suis iuribus et attinentiis ibidem sita sunt et ad dictum Gerardum et eius liberos pertinere dinoscuntur, ut dicebat, legitime supportavit Henrico filio Gerardi et quondam Bele predictorum ad opus sui et ad opus Arnoldi et Iohannis fratrum et Agnetis eorum sororis, liberorum dictorum Gerardi et quondam Bele - - -. Datum sexta marcii.*

2 Agnes van den Broeksgasthuis 4; R. 1258, f. 203-203v.: *Notum sit universis quod cum ita actum fuisset, constitutus igitur coram scabinis infrascriptis dictus Henricus tam pro se quam pro dicto Arnoldo et Iohanni suis fratribus necnon Agnete eorum sorore, in presencia et de expressis consensu et voluntate Egidii Zecker, filii quondam Godefridi, et Godefridi die Ridder, filii quondam Egidii, tamquam de proximioribus amicis et consanguineis dictorum liberorum et ex causa maiorum profectuum et oportunitatum eorundem liberorum, ut asserebant, pretactos domum, aream, vacuam hereditatem et ortum cum suis iuribus et attinentiis, hereditarie supportavit domino Iohanni Serijs, filio quondam Petri, presbitero - - - hereditarius census quatuor librarum et decem solidorum eiusdem monete Rodolpho die Bever necnon hereditarius census XXX^{ti} solidorum eiusdem monete liberis quondam Theoderici de Os alias de Hees annuatim exinde e iure solvendi - - -. Testes, datum supra.*

benevens tgasthuys ende daertoe geincorporeert. In drie schuldbeloften beloofde de koper, Jan Zeris, te betalen aan Gerit 88 peters, gedurende acht jaar 30 stadpond per jaar en na acht jaar nog 210 peters.¹ Op dezelfde datum deed hij ten behoeve van Gillis Goiartsz. Zekker afstand van een huis, erf en tuin twee huizen verder naar het westen gelegen, tussen erf van bovengenoemde Korst Jansz. van Geffen (F209) en erf van Lambert van Schijndel (F207), zich eveneens uitstrek- kend tot aan de Meer.²

De priester Jan Zeris bleek niet erg kredietwaardig. In of kort vóór 1500 werd het door hem verkregen goed uitgewonnen wegens het niet betalen van de beloofde 210 peters. Op 3 april van laatstgenoemd jaar werd het weer aangekocht door Gerit Jan Mathijsz. van Vladerakken.³ Zoals hierboven al werd vermeld, verkochten hij en zijn kinderen het op 6 september 1502 aan de uit- voerders van het testament van Agnes van den Broeck.

De cijnzen die Goiart van Denteren op 28 januari 1435 aan Dirk van Hees, zoon van wijlen heer Jan van Oss had overgedragen, droeg Antonis zoon van Dirk van Oss (= Hees) op 13 ok- tober 1503 over aan 'het vrouwengasthuis gelegen in 's-Hertogenbosch ter plaatse geheten We- verplaats aan de straat geheten *die Boertschestraet*, geheten *Agnes gasthuys vanden Broeck*'.⁴

1 R. 1258, f. 203-203v.

2 R. 1258, f. 203v.: *Dictus dominus Iohannes (= Iohannes Serijs, filius quondam Petri, presbiter) super domo, area et orto ac domo posteriori olim Heylwigis Serijs, dehinc Godefridi Zeckers, nunc vero Egidii Zecker, eius filii, sitis in Busco- ducis ad locum dictum Buerde inter hereditatem Lamberti de Scijnle ex uno et inter hereditatem Cristiani Jans soen de Geffen ex alio, tendentibus a communi vico per murum opidi retrorsum usque ad communem aquam die Meer vocatam, ibidem fluentem ut dicebat, atque iure ad opus dicti Egidii Zeckers, filii quondam Godefridi, hereditarie renunciavit - - -. Testes, datum supra.*

3 Agnes van den Broeksgasthuis 4 (in dorso met 15de-eeuwse hand: *Gerardus Jan Mathijs de Vladeracken*; met 16de-eeuwse hand: *Van het huys aen' by die Barbaren capel*): *Notum sit universis quod cum Gerardus filius quondam Iohannes filius quondam Mathie de Vladeracken adiusticiatus fuisset in iudicio per iudicem mediante sententia scabinorum in Buscoducis ab omnia bona domini Iohannis Zerijs, filii quondam Petri, ab eo eotunc habita et imposterum ab eo habenda et acquirenda occasione defectus solucionis ducentorum et decem aureorum denariorum peters communiter vocatorum, dicto Gerardo promissis a domino Iohanne Zerijs predicto, prout in litteris - - -, quarum data continet sexta die mensis marcii anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo octavo; cumque vero dictus Gerardus huiusmodi adiustitiationem integraliter supportasset Marcelio de Kryekenbeeck et eumdem in premissis potentem fecisset et deinde omnibus proclamationibus premissorum in Buscoducis in iudicio rite factis sententiatum fuisset a scabinis in Buscoducis quod dictus Marcellus premissa pro solutione dictorum ducentorum et decem aureorum denariorum peters communiter vocatorum asse- quenda² vendere posset, et quod iudex in Buscoducis ex parte domini nostri ducis emptoribus premissorum warandiam pre- stare deberet de eisdem; cumque vero dictus Marcellus premissa prout de iure prebere debebat prebuisset redimenda², prout hec omnia testimonio scabinorum in Buscoducis in iudicio rite erant declarata, dictus igitur Marcellus de Cryekenbeeck dum- taxat domum, aream, ortum et domum posteriorem sibi adiacentem, sitos in Buscoducis in opposito cappelle sancte Barbare inter hereditatem Leonardi Janssoen de Geffen ex uno latere et inter hereditatem Cristiani Henrixsoen ex alio latere, ten- dentes a communi platea ad communem Dyesam dictam dat Meer ibidem fluentem, ut dicebatur, ab eo sic ut premittitur assecutos, legitime et hereditarie vendidit Iacobo de Fine ad opus dicti Gerardi, ab eodem Gerardo hereditario iure habendos et possidendos. Et quia premissa omnia et singula per sententiam scabinorum in Buscoducis in iudicio rite acta sunt, iudex in Buscoducis promisit ex parte domini nostri ducis se dicto Gerardo de premissis, sibi ut premittitur venditos, plenam wa- randiam prestiturus in quantum scabini in Buscoducis super eisdem de iure fuerant sententiatos. - - -. Datum tertia die mensis aprilis, feria sexta post Dominicam qua cantatur Letare Iherusalem anno Domini millesimo quadringentesimo nonagesimo- nono.*

4 Agnes van den Broeksgasthuis 24 (in dorso met 16de-eeuwse handen: *Hospitale mulierum situm in loco dicto Weverplaats, dictum Agnes gasthuys vanden Broeck. Een quitinge van enen pond payments nyt Agnes gasthuys van- den Broeck, dewelck ick Goessen afgequeten heb erfelicken. Deesen brief heb ick ontfangen van mr.² Hanrick van Kuiringhen 159^l den 1 augustii.*): *Anthonium filius quondam Theoderici de Os annum et hereditarium censum decem solidorum monete - - -, quem censum curia beginarum in Buscoducis habebat pridem solvendum annuatim et hereditarie de et ex domo et area quondam Willelmi dicti Wambusticker, de post ad Iohannem dictum de Roede spectante, sita in Busco-*

Van een cijns van 4 pond en 10 schellingen werden op 16 en 26 juli 1508 delen aan het gasthuis overgedragen. Ze werden betaald uit huis, erf en tuin bij de Sint-Barbarakapel tussen erf van Gijsbert Lambertsz. (F209?) en erf van Lambert (= Lenert?) van Geffen [F211?], strekkend tot aan het water.¹

In de gegevens op de rugzijde van de originele oorkonden wordt enkele malen gezegd dat het om een complex ging dat niet het eigenlijke gasthuis zelf vormde, maar ermee geïncorporeerd werd. Het eigenlijke gasthuis zou er dan naast gestaan moeten hebben, dus ter plaatse van F209 of eerder, zoals uit het hierna volgende zal blijken, ter plaatse van [F211]. Ik heb echter niets kunnen traceren dat erop wijst. En wat meer zegt: er bevinden zich geen rechtstitels hiervan in het archief van het gasthuis. Bovendien spreken oorkonden van 1421 en 1427 van een huis en naastgelegen kamer en een huis met naastgelegen leeg erf met bebouwing (!). Aan te nemen valt daarom dat het om een vergissing gaat en dat het in de behandelde schepenakten steeds om het volledige latere gasthuis is gegaan.

Bezitters:

Aart Wambuisstikker

zijn zoon Willem 1353.06.28 →

Ermgard dr. Jan Ulman de oude x Jacob van Gennep 1356.06.10 →

Jan van Rode snijder

zijn zoon Eelgis

zijn kinderen Hendrik en Volkwig 1405.01.28 →

Peter Priker

zijn zoon Jan 1421.12.30 →

Hendrik Booikes alias de Wetter

weduwe en kinderen 1427.02.08 →

ducis ad vicum dictum Buerde inter hereditatem quondam Theoderici dicti de Eymericke ex uno latere et inter hereditatem quondam Aleydis dicte Lemkens ex alio latere; insuper annuum et hereditarium censum decem solidorum dicte monete - - - in festo nativitatis Domini de et ex domo, area et orto quondam Iohannis dicti de Roede, sitis in Buscoducis ad vicum dictum Buerde, tam infra murum quam extra murum opidi de Buscoducis inter hereditatem Franconis de Esche infra murum et hereditatem quondam domini Ade de Myerde presbiteri extra murum adiacentem ex uno latere et inter hereditatem Henrici dicti Zecker tam infra quam extra murum coadiacentem ex alio latere, quos census decem et decem solidorum predictus Theodericus dictus de Hees, filius naturalis quondam domini Iohannis dicti de Os, canonici pridem Leodiensis, erga Godefridum dictum de Derentber, filium quondam Godefridi dicti de Derentber, ab eodem quondam Godefrido et quondam Margareta relicta quondam Elye dicti de Roede pariter genitum, acquisierat prout in litteris - - - legitime et hereditarie supportavit magistro Nycolao Kuyt ad opus hospitalis mulierum siti in Buscoducis ad locum dictum Weverplaets ad vicum dictum die Boertschestraet, dicti Agnes gasthuys vanden Broeck - - -. Datum decimatercia die mensis octobris anno Domini millesimo quingentesimotercio.

1 Agnes van den Broeksgasthuis 25 (in dorso met 16de-eeuwse hand: *Hospitale Agnetis vanden Broeck*): *Wolterus filius quondam Godefridi die Jeger tamquam maritus et tutor legitimus ut dicebat domicelle Elizabeth sue uxoris, filie quondam Rodolphi die Bever, medietatem ad ipsum ut dicebat spectantem in annuo et hereditario censu quatuor librarum et decem solidorum monete - - - in festo nativitatis beati Iohannis Baptiste de et ex domo, area et orto, sitis in Buscoducis prope cappellam sancte Barbare inter hereditatem Ghijberti Lambertsoen ex uno latere et inter hereditatem Lamberti van Geffen ex alio latere, tendentibus a communi platea ad aquam ibidem currentem, et quam medietatem hospitale mulierum fundatum per Agnetem filiam quondam Ghijberti vanden Broeck, situm prope dictam cappellam annuatim solvere tenetur dicto Woltero de et ex premissis ut dicebat, legitime et hereditarie supportavit Goeswino vanden Broeck, provisor dicti hospitalis, ad opis eiusdem hospitalis - - - et effestucando resignavit - - -. Datum vicesimasexta die mensis iulii anno Domini millesimo quingentesimo octavo.*

Op 26 juli van hetzelfde jaar droegen kinderen van wijlen Jan van Tuldell en van Marie dochter van Hendrik Coenen het vierde deel in deze cijns over aan het gasthuis (oorkonde eveneens in Agnes van den Broeksgasthuis 25).

Aart en Rutger zonen wijlen Rutger Knode
 Rutger Knode 1435.12.12 →
 Gijb Jansz. Mol 1436.07.28 →
 Gobel van den Berg
 zijn zoon Gobel
 zijn dochter Wendelmoed, tr. Hendrik de Smid
 haar erfgenamen 1489.03.06 →
 Gerit Jan Mathijs van Vladerakken, wed. Beel dr. Jan Aart Lodewijks en Hendrikske dr. van
 Hendrik de Smid en van Wendelmoed dochter Gobel Gobels van den Berg
 zijn kinderen 1489.03.06 →
 Jan Zeris, priester
 bij uitwinning →
 Gerit Jan Mathijsz. van Vladerakken en kinderen 1502.09.06 →
 uitvoerders testament Agnes van den Broek
 gasthuis

Hiernaast oostwaarts [F211]

Aan de oostzijde grensde het latere gasthuiscomplex in 1363 aan een leeg erf gelegen tussen twee kameren van Katelijne Mergardsdr. en erf van Jan van Rode snijder en zich uitstrekkend tot aan de stadsmuur. Op 29 juni van dat jaar gaven Katelijne dochter van wijlen Mergard en haar natuurlijke zoon Jan van Mierde, priester, dit huuserf voor 40 schellingen per jaar ten cijns aan Aleid weduwe van Lambert van den Pettelaar. De uitgevers behielden zich één voet ruimte van het erf voor voor de dakdrup van de naastgelegen twee kameren.¹

Via de erfgenamen van Aleid kwam het goed aan haar zoon Jan van den Pettelaar, die het op 30 mei 1391 aan Jan van Rode verkocht.² Jans kinderen Hendrik en Volkwig transporteerden

1 GAHt, Van Mierdensmannengasthuis 4, f. 8 (afschr. 1493): *Aleidis relicta quondam Lamberti dicti de Pettelair - - - promisit ut debitorix principalis se daturam et soluturam Katherine filie quondam Margardis et domino Iohanni dicto de Myerde, presbitero, eius filio naturali, annuum et hereditarium censum quadraginta solidorum monete - - - met Kerstmis en op Sint-Jan ex quadam vacua hereditate sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras eiusdem Katherine ex uno latere et inter hereditatem Iohannis dicti de Rode ex alio latere, tendente a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, quam vacuum hereditatem predictam dicta Aleidis erga Katherinam et dominum Iohannem predictos pro predicto censu quadraginta solidorum dicte monete ad censum acquisierat, ut dicta Aleidis dicebat, salva tamen antedictis Katherine et domino Iohanni et a dicta donatione ad censum libere reservata una pedata terre de dicta vacua hereditate pro stillicidio duarum camerarum predictarum, ut ipsi ex utraque parte recognoverunt.*

Testes - - - Ghiselbertus de Spina et Theodericus de Hoculem.

Datum in die beatorum Petri et Pauli apostolorum anno Domini millesimo tricentesimo sexagesimotercio.

Onder het afschrift onder meer: *Ende gilt nu ter tyt Jan Pontenier tot tve termynen, te weten te Korsmisse ende tot sinte Jansmisse. Met andere hand: Nu Ghijsbert Houtzeeger.*

Op 28 juni 1377 verkochten Katelijne weduwe van Daniël van Mierde en heer Jan van Mierde, priester, zoon van Katelijne en Daniël, 10 schellingen uit de cijns van 40 schellingen aan Adam van Mierde (Van Mierdensmannengasthuis 4, f. 7v.).

2 R. 1177, f. 12 (13 december 1382): *Henricus vanden Putte, maritus legitimus ut asserebat Aleydis Snellinx², filie quondam Lamberti vanden Pettelaer, et dicta Aleydis cum eodem tamquam cum tutore, duas quintas partes cuiusdam hereditatis cum suis edificijs, sitis in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Margardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendentis a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, quam hereditatem primodicta Aleydis relicta quondam dicti Lamberti vanden Pettelaer erga dictam Katherinam et dominum Iohannem de Mierd eius filii, presbiteri, ad censum acquisierat, prout in litteris, et de qua duabus quintis partibus una primodicte Aleydi de morte dicte quondam Aleydis sue matris, relicte dicti quondam Lamberti successione est advoluta, et altera quinta pars Aleydi filie Iohannis dicti Oem de Alphen de morte dicte quondam Aleydis relicte quondam Lamberti predicti, sue avie, successione est advoluta, et quas duas partes primodicti Henricus et Aleydis nunc ad*

het op 28 januari 1405 aan Korstien weduwe van Jan van den Pettelaer. Hierbij werd een deel van het erf met bebouwing en dakdruppen uitgezonderd, dat Peter Priker op dezelfde dag van hen verkregen had (zie hiervoor onder F210).¹ Korstien transporteerde op 23 (?) maart 1406 het overgebleven deel aan Frank van Esch.² Op 2 augustus van hetzelfde jaar en op 8 mei 1413 werd ten behoeve van Frank nog afstand gedaan van rechten op het complex.³

se spectare dicebant, hereditarie vendidit Iohanni filio dicti quondam Lamberti vanden Pettelaer, supportavit - - -. Testes, datum supra (= in die Lucie).

R. 1179, f. 52 (30 mei 1391): *Iohannes filius quondam Lamberti vanden Pettelaer quondam vacuum hereditatem, sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis dicti de Rode sartoris ex alio, tendentem a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, datam ad censum Aleydi relicte quondam Lamberti vanden Pettelaer a dicta Katherine filie quondam Mergardis atque domino Iohanne de Mierde eius filio naturali, presbitero, prout in litteris, et de qua hereditate primodictus Iohannes unam quartam partem erga Iohannem de Heze, filium quondam Denkini vanden Huusberge, et duas quartas partes erga Henricum vanden Putte et Aleydem eius uxorem, filiam dictorum quondam Lamberti vanden Pettelaer et Aleydis eius uxoris, et unam quintam partem erga Gerardum filium Gerardi de Mulsen, Iohannem Bytter, Heylwigem filia Gerardi de Mulsel, Batham filiam Gerardi de Mulsel acquisierat, prout in litteris, et de qua hereditate predicta una quinta pars predicto Iohanni de morte dicte quondam Aleydis sue matris successione est advoluta, ut dicebat, et quam hereditatem predictam dictus Iohannes nunc ad se integraliter spectare dicebat, hereditarie vendidit dicto Iohanni de Rode, supportavit - - -, exceptis hereditario censu xl solidorum onete in predictis litteris contentis et hereditario censu quatuor solidorum et quinque denariorum monete dicte Bathe filie Gerardi de Mulsen exinde solvendis. Testes Uden et Loze. Datum supra (= 3^a post Sacramenti).*

1 R. 1184, f. 53v.: *Dicti Henricus et Volcnigis (= liberi quondam Elye filii quondam Iohannis dicti de Rode sartoris) cum tutore quondam vacuum hereditatem sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendentem a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, quam vacuum hereditatem dictus quondam Iohannes de Rode erga Lambertum filium quondam Lamberti vanden Pettelaer emendo acquisierat, prout in litteris, simul cum edificiis in dicta vacua hereditate consistentibus, minus tamen de dicta vacua hereditate et Petro Priker libere reservatis suis hereditatibus et domibus cum suis stillicidiis, prout idem Petrus illas erga Henricum et Volcnigem predictos acquisierat, ut dicebat, hereditarie vendiderunt Cristine relicte quondam Iohannis filii quondam Lamberti vanden Pettelaer, supportaverunt - - -, exceptis censibus in dictis litteris contentis. Testes, datum supra (= quarta post conversionis Pauli).*

2 R. 1184, f. 308v.-309: *Cristina relicta quondam Iohannis filii quondam Lamberti vanden Pettelaer cum tutore quondam vacuum hereditatem sitam in Buscoducis ad vicum dictum Boerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendente a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, simul cum edificiis in dicta vacua hereditate consistentibus, minus de dicta vacua hereditate ac Petro Priker reservatis suis hereditatibus et domibus cum suis stillicidiis, prout idem Petrus illas erga Henricum et Volcnigem liberos quondam Elye filie quondam Iohannis de Rode sartoris acquisierat, quam vacuum hereditatem cum suis edificiis dictis ramen, hereditatibus dicto Petro Priker reservatis, ut dictum est, dicta Cristina erga iamdictos Henricum et Volcnigem emendo acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Franconi de Essche cum litteris, aliis et iure, promittens super omnia ratum servare et obligationem ex parte sui deponere. Testes, datum supra (= 3^{ae} post Letare).*

3 R. 1184, f. 380v.-381 (2 augustus 1406): *Petrus filius quondam Iohannis filii quondam Lamberti vanden Pettelaer super vacua hereditate sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendente a communi platea retrorsum ad murum oppidi de Buscoducis, atque super edificiis in eadem vacua hereditate consistentibus, exceptis tamen et Petro Priker de premissis reservatis hereditatibus eiusdem Petri et domibus in eisdem consistentibus, prout illas dictus Petrus erga Henricum et Volcnigem liberos quondam Elye filii quondam Iohannis de Rode sartoris acquisierat, ut dicebat, et super iure ad opus Franconis de Essche hereditarie renunciavit - - - et quod ipse Iohannem suum fratrem similiter faciet renunciare dum ad annos pubertatis pervenerit - - -. Datum in crastino Petri ad vincula.*

R. 1188, f. 167 (8 mei 1413): *Arnoldus filius quondam Ghibonis Schaep super domo et area et orto cum suis attinentiis, sitis in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras dudum Mergardis et inter hereditatem Iohannis van Rode sartoris, tendentibus retrorsum a communi platea ad murum oppidi de Buscoducis et in quibus domo et area et orto Franco de Essche ad presens moratur, ut dicebat, et super iure ad opus eiusdem Franconis hereditarie renunciavit - - -. Datum supra (= octava maii, feria secunda post Misericordia).*

Op 4 augustus 1424 transporteerde Wouter natuurlijke zoon van Roelof van den Broek de helft van dit goed aan Wouter zoon van wijlen Dirk Godschalksz. Van deze helft hadden Wouter van den Broek en Wouter Dirk Godschalksz. de helft verkregen van Liesbet weduwe van Willem van Keulen, zoon van wijlen Willem van Peterssem en van Wendelmoed van Esch, dochter van Frank van Esch. De andere helft van die helft hadden de beide Wouters verkregen van Hendrik Ketke van Rode. Deze helft hadden Hendrik Ketke, zijn broer Roelof, kartaizer, en zijn zus Liesbet geërfd van Aleid dochter van wijlen Roef Hendrik snijders zoon van Voerdonk (?), weduwe van Frank van Esch.¹ Op 29 november 1426 gaf Wouter zoon van wijlen Dirk Godschalksz. het erf ten cijns aan Hendrik Prik, zoon van wijlen Hendrik Prik.²

Hierna is het complex in bezit gekomen van Albert Potter, Albert Ketelaar, zoon van wijlen Albert, Lambert Kuiper snijder en zijn dochter Heilwig, die het op 1 februari 1451 overdroegen aan Jan zoon van wijlen Lambert de Bekker. Het goed werd nu omschreven als huis, erf en tuin tussen erf van Hendrik de Zekker en erf van de erfgenamen van Goiart Gobelsz.³ Dit laatste zal moeten zijn: Gobel Gobelsz. (van den Berg) (zie onder F210).

1 R. 1194, f. 310: *Wolterus filius naturalis quondam Rodolphi vanden Broeck medietatem ad se spectantem in quadam vacua hereditate sita in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendentibus a communi platea retrorsum ad murum opidi de Buscoducis, simul cum edificiis in dicta vacua hereditate consistentibus, minus tamen de dicta vacua hereditate et Petro Pryker reservatis suis hereditatibus ac domibus cum suis stillicidiis, prout idem Petrus illas erga Henricum et Volcwigem liberos quondam Elie filii quondam Iohannis de Rode sartoris adquisierat, ut dicebat, de qua vacua hereditate cum suis edificiis dictus Wolterus ad opus sui et ad opus Wolteri filii quondam Theoderici Goetscalcx textoris laneorum medietatem, Elizabeth relicte quondam Willelmi de Colen, filii quondam Willelmi de Peterssem, atque Weyndelmodis de Essche, filie quondam Theoderici de Essche, per mortem quondam Franconis de Essche successione advoluta in eadem vacua hereditate, erga dictam Elizabeth adquisierat, prout in litteris, et de qua vacua hereditate predictus Wolterus ad opus sui et ad opus dicti Wolteri filii quondam Theoderici Goetscalcx unam medietatem, Henrico Ketken van Rode ac fratri Rodolpho ordinis cartusien-sis, suo fratri, atque Elisabeth sue sorori per mortem quondam Aleydis filie quondam Rodolphi dicti Roef Henrics snyders soen van Voerdonc², relicte quondam Franconis de Essche, successione advoluta in eadem vacua hereditate cum quibusdam aliis bonis, erga dictum Henricum Ketken adquisierat, prout in aliis litteris, hereditarie supportavit Ghijsberto Roesmont ad opus dicti Wolteri filii quondam Theoderici Goetscalcx - - -. Datum quarta augusti.*

2 R. 1196, f. 82v.: *Wolterus filius quondam Theoderici Godescalci quondam vacuam hereditatem sitam in Buscoducis ad vicum dictum Buerde inter duas cameras Katherine filie quondam Mergardis ex uno et inter hereditatem Iohannis de Rode sartoris ex alio, tendentem a communi platea retrorsum ad murum opidi de Buscoducis, simul cum edificiis in dicta vacua hereditate consistentibus, minus² de dicta vacua hereditate et Petro Priker reservatis suis hereditatibus ac domibus cum suis stillicidiis, prout idem Petrus illas erga Henricum et Volwigem¹ liberos quondam Elie filie quondam Iohannis de Rode sartoris adquisierat, quam vacuam hereditatem, suis edificiis dictis tamen heredibus² Petri Priker ut premititur demptis, Wolterus predictus partim erga Henricum Ketken et partim erga Wolterum filium naturalem quondam Rodolphi vanden Broeck et partim erga Elisabeth relictam quondam Willelmi de Coelen adquisierat, prout in litteris, dedit ad hereditarium censum Henrico Priken, filio quondam Henrici Pricken - - - pro oneribus - - - atque pro hereditario censu trium librarum monete dando pauperibus hospitalis dicti Vlemis² gasthuys siti in vico Piperis pro una tertia parte atque pauperibus hospitalis quondam Arnoldi de Avenven¹ siti in vico Orthensi proxime supra portam dictam Peter Smits poert pro alia 3^a parte atque pauperibus hospitalis quondam Cristine Meelmans siti ad finem vici Hintamensis pro alia 3^a parte, dandis ipsis pauperibus hospitalium predictorum ab eo hereditarie natiuitatis Iohannis ex premissis - - -. Datum penultima novembris.*

3 R. 1221, f. 48: *Godefridus filius quondam Willelmi dicti Marselis soen domum, aream et ortum olim Henrici dicti Pricken, sitos in Buscoducis in vico dicto Buerde inter hereditatem Henrici dicti die Zecker ex uno et inter hereditatem heredum quondam Godefridi dicti Goebels ex alio, tendentes a communi vico ad murum opidi de Buscoducis, quos domum, aream et ortum dictus Godefridus erga Albertum dictum Potter, Albertum dictum Ketbeleer, filii quondam Alberti, Lambertum dictum Kuyper sartorem atque Heilwigem filiam dicti Lamberti adquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Iohanni filio quondam Lamberti dicti die Becker - - -. Testes, datum supra (= prima februarii).*

Jan Lambertsz. de Bekker transporteerde het op 20 december 1460 aan Willem van Rode, zoon van wijlen Jan van Rode.¹ Op 24 maart 1473 transporteerde Willem van Rode het complex, nu gesitueerd tussen erf van Liesbet weduwe van Jan van der Sporkt [F212] en erf van Gerit Jan Mathijsz. (F210) en zich uitstrekkend tot aan de stadsmuur, aan Peter zoon van wijlen Aart Mooikes.² Deze droeg het op 7 augustus 1475 over aan Hendrik Kuilman wolwever, zoon van wijlen Peter,³ die het op 17 februari 1481 transporteerde aan Jan zoon van Roelof Ponteniers.⁴ Deze verkocht met zijn zoon Lenert op 13 november 1498 een cijns uit het goed, dat nu gesitueerd werd tussen erf van Jan de Greve [F212] en erf van de erfgenamen van Jan Zeris, priester (F210).⁵

Wonderlijk is de aanwezigheid van enkele schepenakten van 13 januari 1497, waarin Willem zoon van wijlen Willem Jansz. van Rode onder meer huis, erf en tuin van wijlen Hendrik Prik(ker) tussen erf van Hendrik de Zekker en tussen erf van de erfgenamen van wijlen Goiaert Gobels, welk goed Willem Jansz. van Rode van Jan zoon van wijlen Lambert de Bekker had verkregen, transporteerde aan Peter zoon van wijlen Jan Priker.⁶ Hiernaast werden ook een huis en kamer buiten de stadsmuur en een tuin met twee lakenramen aan Peter Priker getransporteerd. Hierbij deden Roelof Gijsbert Heimeriksz. als man van Jenneke dochter van

1 R. 1231, f. 175: *Iohannes filius quondam Lamberti die Becker domum, aream et ortum olim Henrici Pricken, sitos in Buscoducis in vico dicto Buerde inter hereditatem Henrici die Zecker ex uno et inter hereditatem heredum quondam Godefridi Goebels ex alio, quos domum, aream et ortum predictos dictus Iohannes filius quondam Lamberti die Becker erga Godefridum filium quondam Willelmi Marselis soen acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Willelmo de Rode, filio quondam Iohannis de Rode - - -. Testes, datum supra (= XX decembris).*

2 R. 1242, f. 297v.: *Willelmus de Rode, filius quondam Iohannis de Rode, domum, aream et ortum, sitis in Buscoducis in vico dicto die Buerdschestraet inter hereditatem Elizabeth relicte quondam Iohannis vander Sport ex uno et inter hereditatem Gerardi filii Iohannis Mathijs soen (= van Vladeracken) ex alio, tendentibus a dicto vico ad murum opidi de Buscoducis, ut dicebat, hereditarie vendidit Petro filio quondam Arnoldi Muykens - - -, exceptis hereditariis censibus ad summam quatuor librarum monete taxatis diversis personis exinde e iure solvendis. Testes Campen et Vladeracken. Datum xxiiii marcii, quarta post Oculi.*

3 R. 1244, f. 234.: *Petrus filius quondam Arnoldi Muykens domum, aream et ortum sitos in Buscoducis in vico dicto die Buerdschestraet inter hereditatem Elisabeth relicte quondam Iohannis vander Sport ex uno et inter hereditatem Gerardi filii Iohannis Mathijs soen (= van Vladeracken) ex alio, quos domum, aream et ortum predictos dictus Petrus erga Willelmum de Rode, filium quondam Iohannis de Rode, emendo acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Henrico Kuylman textori laneorum, filio quondam Petri - - -. Datum viii augusti.*

4 R. 1250, f. 56: *Henricus Kuylman textor laneorum, filius quondam Petri, domum, aream et ortum sitos in Buscoducis in vico dicto die Buerdschestraet inter hereditatem Elizabeth relicte quondam Iohannis vander Sport ex uno et inter hereditatem Gerardi filii Iohannis Mathijs soen (= van Vladeracken) ex alio, quos domus, area et ortum predictos dictus Henricus erga Petrum filium quondam Arnoldi Muykens acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit Iohanni filio Rodolphi Pontheniers - - -, promittens - - -. Datum xvii februarii.*

5 R. 1267, f. 74-74v.: *Iohannes filius quondam Rodolphi Pontheniers et Leonardus eius filius hereditarie venderunt Iohanni filio quondam Gerardi Houbraken hereditarium censum octo librarum - - - anno quolibet hereditarie Martini hyemalis - - - de et ex domo, area et orto sitis (in) Buscoducis in vico dicto die Bortsche straet inter hereditatem Iohannis die Greve ex uno et inter hereditatem heredum quondam domini Iohannis Zerijis presbiteri ex alio, tendentibus a dicto vico retrorsum de murum opidi de Buscoducis, ut dicebant - - -. Datum xiiii novembris.* In het verslag Zuidzijde Weversplaats. Mortelproject I, blz. 14, wordt ten onrechte vermeld dat het goed op 18 augustus 1497 getransporteerd werd. Dit gegeven heeft betrekking op het hiervóór behandelde F209.

6 R. 1265, f. 410: *Primodictus Willelmus (= Willelmus filius quondam Willelmi dicti de Rode, filii Iohannis dicti de Rode) domum, aream et ortum olim Henrici Pricker, sitos in Buscoducis in vico dicto Buerde inter hereditatem Henrici die Zecker ex uno et inter hereditatem heredum quondam Godefridi Goebels ex alio, quos domum, aream et ortum Willelmus de Rode, filius quondam Iohannis de Rode, erga Iohannem filium quondam Lamberti die Becker acquisierat, prout in litteris, hereditarie supportavit dicto Petro (= Petro filio quondam Iohannis Prijker) - - -, excepto hereditario censu trium et dimidii librarum monete minus uno willelmus tuyn dicto hospitali (= hospitali virorum quondam magistri Ade de Myerde) annuatim exinde e iure solvendo, ut dicebat. Testes, datum supra (= xiiii ianuarii).*

Wouter Nijsen¹ en van Aleid Woutersdr. van Rode, en Gerit zoon van Wouter Kolen als man van Jenneke dochter van Jan Ponteniers, zoon van Aleid weduwe van wijlen Willem van Rode, afstand van hun recht.¹

Het is volstrekt onduidelijk hoe deze rechten zich verdroegen met de bovenstaande overdrachten van 24 maart 1473, 7 augustus 1475 en 17 februari 1481. In de akte van 14 januari 1497 wordt voor het verkrijgen van het goed klaarblijkelijk verwezen naar de akte van 20 december 1460, waarin Jan Lambertsz. de Bekker het goed overdroeg aan Willem Jansz. van Rode.

Bezitters:

Katelijn Mergardsdr. en haar natuurlijke zoon Jan van Mierde, priester, 1363.06.29 →

Aleid weduwe Lambert van den Pettelaar
erfgenamen 1382.12.13 twee vijfde deel →

Jan Lambertsz. van den Pettelaar 1391.05.30 hele goed →

Jan van Rode

zijn kinderen Hendrik en Volkwig 1405.01.28 →

Korstien weduwe van Jan van den Pettelaar 1406.03.23(?) →

Frank van Esch, geh. met Aleid Roef Hendriksdr. van Voerdonk(?)
hun erfgenamen

Hendrik Ketke en Liesbet weduwe van Dirk van Keulen ieder de helft →

Wouter zoon Roelof van den Broek en Wouter Dirk Godschalksz.

Wouter Roelofsz. van den Broek de helft 1424.08.04 →

Wouter Dirk Godschalksz. hele goed 1426.11.29 →

Hendrik Hendriksz. Prik

??

Albert Potter, Albert Albertsz. Ketelaar, Lambert Kuiper snijder en zijn dochter Heilwig →

Goiart Willem Marselisz. 1451.02.01 →

Jan Lambertsz. de Bekker 1460.12.20 →

1 R. 1265, f. 410: *Willelmus filius quondam Willelmi dicti de Rode, filii quondam Iohannis dicti de Rode, domum et cameram sibi adiacentem lateraliter cum suis fundo et attinentiis et ortum sitos extra murum opidi de Buscoducis inter dictum murum ex uno et inter hereditatem Elizabeth filie quondam Henrici dicti Zecker ex alio; insuper ortum situm ibidem cum duobus pannitensoriis dictis ramen in eodem consistentibus inter hereditatem dicte Elizabeth ex uno et inter hereditatem Laytgardis relicte quondam Gobelini dicti vanden Berge ex alio, simul cum iure utendi ad premissa de iure spectante, supportatos Willelmo de Rode, filio quondam Iohannis dicti de Rode, a Theoderico de Beerze, ut dicebat, hereditarie supportavit Petro filio quondam Iohannis Prijker - - -, excepto hereditario censu trium et dimidii librarum monete minus enen willelmus tuyn hospitali virorum quondam magistri Ade de Myerde annuatim exinde e iure solvendo - - -. Datum xiiii ianuarii.*

Rodolphus filius Ghijssberti Heymerix, maritus et tutor legitimus ut dicebat Iohanne sue uxoris, filie quondam Wolteri Neysen, ab eodem et quondam Aleyde filia quondam Wolteri de Rode pariter genitus, et Gerardus filius Wolteri Colen tamquam maritus et tutor legitimus ut dicebat Iohanne sue uxoris, filie quondam Iohannis Pontheniers, filii quondam Aleydis relicte dicti quondam Willelmi de Roede, super premissis et iure ad opus dicti Petri hereditarie renunciaverunt - - -. Testes, datum supra.

Op 19 december 1452 was dit complex bij erfdeling tussen Dirk en Wouter van Beerze aan eerstgenoemde ten deel gevallen (R. 1223, f. 20-20v.). Op 31 juli 1461 droeg Dirk het over aan Willem Jansz. van Rode (R. 1231, f. 214v.: *Theodericus de Beerze, filius quondam Lamberti de Beerze, filii quondam Reyneri de Beerze, domum et cameram sibi adiacentem lateraliter cum suis fundo et attinentiis ac ortum, sitos extra murum opidi de Buscoducis inter dictum murum ex uno et inter hereditatem Elisabeth filie quondam Henrici die Zecker ex alio, tendentes a communi vico ad hereditatem dicte Elisabeth, filie quondam Henrici die Zecker; insuper ortum situm ibidem cum duobus pannitensoriis dictis ramen in eodem consistentibus inter hereditatem dicte Elisabeth ex uno et inter viam ad premissa e iure spectantem, ut dicebat, hereditarie supportavit Willelmo de Rode, filio quondam Iohannis de Rode - - -. Datum ultima iulii.*)

Willem Jansz. van Rode 1473.03.24 →
Peter Aartsz. Mooikes 1475.08.07 →
Hendrik Petersz. Kuilman wolwever 1481.02.17 →
Jan Roelof Ponteniers van Geffen

Ten oosten hiervan [F212]

Op 23 maart 1418 verkreeg Hendrik Gielsz. de Zekker van de uitvoerders van het testament van Adam van Mierde, priester, ten cijns een huis en erf bij *meester Daemspoirt* tussen de openbare steeg aldaar en erf van Frank van Esch, strekkend van de stadsmuur tot de openbare straat, met gebruik van een weg van acht voet breed. Achter het van 1493 daterende afschrift staat: *Ende gilt nu ter tyt Jan die Greve* en met een andere hand: *Nu Jan Lamberts*.¹

Op 10 oktober 1457 verkocht Liesbet dochter van Hendrik de Zekker, begijn in het groot begijnhof, een cijns uit dit complex, nu gesitueerd tussen de straat en erf van Jan Lambrechtsz., strekkend tot aan de stadsmuur, en uit drie kameren daarachter buiten de stadsmuur.² Op 12 juni deed zij dit opnieuw.³ Uit een schepenakte van 22 juni 1461 blijkt dat zij weduwe was van Jan Roelofs. van der Sporkt. Op die datum droeg zij het vruchtgebruik en alle recht in dit complex over aan hun beider dochter Liesbet. Vervolgens kreeg zij het vruchtgebruik weer terug.⁴ Op 24

1 Van Mierdensmannengasthuis 4, f. 5v.-6 (opschrift: *Van vier pont payments aen die Buerde by meester Daems poirt*): *Dominus Paulus Borchardi, canonicus ecclesie sancti Iohannis in Buscoducis ac opidanus natus opidi de Buscoducis, Iacobus de Vladeracken, pronunc senior scabinus in Buscoducis, et Hesselo de Drongelen, procurator mense sancti Spiritus in Buscoducis, tamquam executores testamenti domini quondam Ade de Myerde, canonici olim dicte ecclesie, volentes ut dicebant pie providere pauperibus viris inhabitantibus pro tempore hospitale fundatum de quibusdam bonis domini quondam Ade predicti, quod hospitale situm est extra muros opidi de Buscoducis in hereditate dicti quondam domini Ade ac preesse cupientes eminenti ruine edificiorum ad dictum hospitale pertinentium, domum et aream cum suis attinentiis, sitam in Buscoducis prope vicum dictum Buerde iuxta portam dictam vulgariter meester Daemspoirt inter communem viculum ibidem ex uno latere et inter hereditatem Franconis dicti de Essche ex alio latere, tendentem a muro opidi de Buscoducis ad communem vicum, simul cum iure utendi quadam communi via, octo pedatas in latitudine continente, eundo per portam predictam usque communem aquam ibidem temporibus tamen congruis ac per vacuam hereditatem sitam extra portam predictam usque predictam viam, videlicet ac in forma similiter prout pauperes viri eiusdem eiusdem hospitalis premissis porta, via et vacua hereditate utentur ac de iure uti poterunt, ut ipsi dicebant, dederunt ad annum et hereditarium censum Henrico dicto die Zecker, filio Egidii dicti die Zecker, ab eodem Henrico iure hereditario habendam et possidendam pro annuo (f. 6) et hereditario censu quatuor librarum monete - - -, dandis et solvendis dictis pauperibus dicti hospitalis anno quolibet hereditarie half met Kerstmis en half op Sint-Jan - - -. Datum anno Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo mensis marcii die vicesimatercia, feria quarta post dominicam Palmarum.*

2 R. 1228, f. 247: *Elisabeth filia quondam Henrici die Zecker, beghina maioris curie beghinarum in Buscoducis, relicta quondam Iohannis filii quondam Rodolphi Loden soen vander Sporkt, cum tutore, hereditarie vendidit domino Iohanni Haze, investito curie beghinarum in Buscoducis, hereditarium censum sex librarum monete, solvendum hereditarie natiuitatis Iohannis de et ex domo, area et orto, sitis in Buscoducis iuxta capellam sancte Barbare inter communem plateam ex uno et inter hereditatem Iohannis Lambrechts soen ex alio, tendentibus a communi platea ad murum opidi de Buscoducis; insuper de et ex tribus cameris et orto sibi coadiacente, sitis ibidem extra murum predictum inter hereditatem Theoderici de Beerze, filii quondam Lamberti, ex uno et inter communem vicum ex alio, tendentibus ab hereditate dicti Theoderici de Beerze et muro predicto ad viam et aquam ibidem fluentem, ut dicebat - - -, tali condicione annexa quod dictus census stabit ad iura patrie et vicinorum ut in forma. Testes Arennest et Gheel. Datum X octobris.*

3 R. 1228, f. 307v.

4 R. 1231, f. 128: *Elisabeth filia quondam Henrici Zeckers, relicta quondam Iohannis Rolofs soen vander Sporkt, cum tutore, usufructum atque totam partem ex omne ius ad ipsam ut dicebat spectantes in domo, area et orto, sitis in Buscoducis in cono cuiusdam vie tendentis versus hospitale quondam Ade de Myerde inter dictam viam ex uno et inter hereditatem Willelmi dicti de Rode ex alio, tendentibus a communi platea ibidem qua itur versus capelle sancte Barbare in Buscoducis usque murum opidi de Buscoducis; insuper ex tribus cameris sitis ibidem extra murum dicti opidi inter dictum murum ex uno et inter hereditatem Theoderici de Beerze ex alio, tendentibus a via ibidem qua itur versus domum dicti hospitalis ad*

september 1468 verkocht zij met haar schoonzoon als man van haar dochter een cijns uit onder meer dit goed, dat gesitueerd werd bij het Van Mierdensgasthuis tussen de steeg aldaar en erf van Willem van Rode, zich uitstrekkend van de straat tot aan de Dieze (!).¹

Het goed werd op 21 februari 1489 door Hendrik zoon van wijlen Jan Valkenburg en van Liesbet dochter van wijlen Hendrik Zekker Gielisz. overgedragen aan Cornelis en Rutger zonen van wijlen Jan van Meiensvoort en aan Jan de Greve, zoon van wijlen Jan.² Hendrik droeg ook

ortum primodictae domus; item ex quodam orto ac duabus pannitensoriis sitis in dicto orto retro dictas cameras inter easdem cameras ex uno et inter hereditatem dicti Theoderici de Beerze ex alio, tendentibus a dicto muro dicti opidi usque ad communem Dyesam ibidem; item ex quadam domo sita in oppositum primodictae domus inter hereditatem Henrici Zecker ex uno et inter hereditatem Iohannis die Zecker ex alio, ut dicebat, legitime supportavit michi ad opus Elizabeth filie Elizabeth et quondam Iohannis predictorum - - -. Testes, datum supra (= XXII iunii).

Notum sit univervis quod cum ita actum esset, constitutus igitur coram scabinis infrascriptis Iohannes dictus Valkenborch, filius Petri, tamquam maritus et tutor legitimus ut dicebat dicte Elizabeth sue uxoris, hereditarie vendidit michi ad opus hospitalis sancte Dympe in Buscoducis, siti in Buscoducis ultra pontem Gerlaci, annuum et hereditarium censum quatuor librarum monete, solvendum hereditarie nativitatibus Domini ex premissis - - -.

Dictus Iohannes promisit super omnia et habenda primodictae Elizabeth quod ipsa in premissis suum habeat et possideat usufructum pretactum, supportacione sui usufructus et vendicione non obstante. Testes, datum supra.

1 R. 1237, f. 106v.: *Elizabeth filia quondam Henrici dicti Zecker, relicta legitima quondam Iohannis Rolofs soen vander Sport, et Iohannes filius Petri dicti Valkenborch tamquam maritus et tutor legitimus Elizabeth sue uxoris, filie dictorum Elizabeth et quondam Iohannis Rolofs soen, cum tutore primodictae Elizabeth, hereditarie vendiderunt michi ad opus Iohanne filie quondam Iohannis filii naturalis quondam domini Danielis vanden Steenacker, presbiteri in ecclesia sancti Iohannis de Buscoducis dum vixit beneficiati, annuum et hereditarium censum sex librarum monete, solvendum hereditarie Purificationis de et ex domibus, areis et ortis ac tribus cameris sibi adiacentibus cum suis pannitensoriis dictis ramen, sitis in Buscoducis iuxta hospitale Ade de Myerde inter viculum ibidem ex uno et inter hereditatem Willelmi dicti de Rode ex alio, tendentibus a communi platbea ad communem Dyesam ibidem; insuper de et ex domo et area, sita in oppositum dictorum domus et area inter hereditatem Henrici Zecker ex uno et inter hereditatem Iohannis Zecker ex alio, ut dicebant - - -. XXIII^{ra} septembris. Zie ook R. 1256, f. 122v. (11 oktober 1486).*

2 R. 1258, f. 194v.: *Henricus filius quondam Iohannis Valkenborch, ab eodem quondam Iohanne et quondam Elizabeth eius uxore, filia quondam Elisabeth filia quondam Henrici Zecker Zecker Gielis soen, pariter genitus, domum et aream cum suis attinentiis, sitis in Buscoducis prope locum dictum Buerde iuxta portam dictam vulgariter meester Daems poirt inter communem viculum ibidem ex uno et inter hereditatem Franconis de Essche ex alio, tendentem ibidem a muro opidi de Buscoducis ad communem vicum, simul cum iure utendi quadam comuni via, octo pedatas in latitudine continente, eundo per portam predictam usque ad communem aquam ibidem temporibus tamen congruis, ac per vacuam hereditatem sitam extra portam predictam usque ad predictam viam, videlicet in forma ac similiter prout pauperes viri hospitalis fundacionis quondam domini Ade de Myerde ibidem siti premissis porta, via et vacua hereditate utentur ac de iure uti poterunt, datum ad hereditarium censum Henrico die Zecker, filio Egidii die Zecker, a domino Paulo Borchardi, canonico ecclesie sancti Iohannis in Buscoducis ac opidano nato eiusdem opidi, Iacobo de Vladeracken, eotunc seniore scabino in Buscoducis, Hesselone de Drongelen, procuratore mense sancti Spiritus ibidem, tamquam executoribus testamenti dicti quondam domini Ade de Myerde, olim canonici dicte ecclesie, prout in litteris, hereditarie supportavit Cornelio et Rutgero fratribus, filiis quondam Iohannis de Meyensfoirt, et Iohanni die Greve, filio quondam Iohannis, cum litteris et iure, promittens super omnia et habenda ratum servare, obligationem et impetitionem ex parte sui et ex parte dicti quondam Henrici die Zecker, filii quondam Egidii, eius abavi, et quorumcumque suorum heredum et successorum deponere, excepto hereditario censu quatuor librarum monete dicto hospitali exinde solvendo, in dictis litteris contento, tali condicione annexa quod dicti Cornelius et Rutgerus fratres et Iohannes die Greve ex premissis ultra dictum censum adhuc solvent et solvere tenebuntur medietatem hereditarii census quinque librarum et decem solidorum dicte monete eidem hospitali, medietatem hereditarii census unius libre antique pecunie, hereditarium censum decem solidorum predictae monete dominis decano et capitulo ecclesie sancti Iohannis, hereditarium censum quatuor librarum dicte monete hospitali hominum insensatorum, hereditarium censum sex librarum dicte monete heredibus quondam Gerardi vander Lulsdonck, hereditarium censum sex librarum monete predictae Margarete relicte quondam Thome Coenen alias de Berze des nastelmekers et hereditarium censum sex librarum dicte monete rectori cuiusdam altaris siti in ecclesia beginnerum maioris curie et uno denario stuver communiter vocato hereditarii census pauperibus maioris hospitalis in Buscoducis, ex premissis et quibusdam aliis hereditatibus ibidem sitis prefatis Cor-*

de helft van een erf buiten de stadsmuur aan de genoemden over, waarop toen drie kameren stonden, en een huiserf van twintig voet breed.¹

Op 23 augustus 1490 droegen de mannen van Hendrikske en Marie, dochters van Jan van Meiensvoort hun recht op onder meer het hier behandelde goed over aan Willem van Zeeland, zoon van wijlen Aart, man van Peterke dochter van wijlen Jan van Meiensvoort. Ook Rutger droeg zijn deel, aangekomen van zijn overleden broer Cornelis, over aan Willem van Zeeland.²

Bezitters:

Adam van Mierde

de uitvoerders van zijn testamen 1418.03.23 →

Hendrik Gielsz. de Zekker

zijn dochter Liesbet, geh. met Jan Roelofsz. van der Sporkt

hun dochter Liesbet, geh. met Jan Petersz. Valkenburg

hun zoon Hendrik 1489.02.21 →

Cornelis en Rutger zonen Jan van Meiensvoort en Jan Jansz. de Greve

Hendrikske en Marie dochters van Jan Meiensvoort en Rutger van Meiensvoort hun recht 1490.08.23 →

Willem Aartsz. van Zeeland als man van Peterke dochter van Jan van Meiensvoort

Jan de Greve

Jan Lamberts

Omschrijving van het gasthuis in zijn rekeningen kort vóór de afbraak

In de rekening van het gasthuis over de jaren 1688 tot 1693 treffen we een omschrijving van het naast het gasthuis staande huisje aan. Hieruit blijkt dat het in het gasthuis geïncorporeerd was:

Ontfanck vande huijsbuere vande twee huijskens, dit voornoempde gasthuijs toebehoorende.

Het eersten is een huijsken, wesende voorhuijs, keuken ende hanchamer, staende neffens het gasthuijs ter wallenwaert. Dit huijsken soude wel een grooter connen sijn, maer de camer achter de keucken, dat is de keucken ende het backhuijs van het gasthuijs, desgelijcx oock den kelder wordt gebruijckt ende is den gasthuijs kelder, midtsgaders oock de solders, den voorsten solder, daer leght den brant als rijs ende gecloft hout van het gasthuijs op, ende den achtersten solder wort gebruijckt tot een coren solder.

nelio et Rutgero fratribus et Iohanni die Greve a supradicto Henrico hodierna die supportatis, annuatim e iure solvendis, ut dicebat. Promisit insuper sub obligatione premissa in casu quo imposterum inventum fuerit via iuris plus fore solvendus quam dictum est, hoc plus idem Henricus eisdem Cornelio et Rutgero fratribus et Iohanni deponet omnino. Testes Hezeacker et Dichier. Datum XXI^a februarii.

1 Ald, f. 194v.-195.

2 R. 1259, f. 211: *Henrica filia quondam Iohannis van Meyensvoert et Henricus Glavyman, filius quondam Willelmi, tamquam maritus et tutor legitimus ut dicebat Marie sue uxoris, filie dicti quondam Iohannis van Meyensvoert, cum tutore, totam partem et omne ius ad ipsos ut dicebant spectantes in domo, area et ortulo sibi adiacente, sitis in Buscoducis ad locum dictum Buerde inter commumem plateam ex uno et uno fine, et inter hereditatem Iohannis Pontheniers ex alio, tendentibus cum fine posteriori usque ad murum opidi de Buscoducis; item in tribus cameris cum orto sibi retro adiacentibus, sitis extra dictum murum inter hereditatem Willelmi de Rode ex uno et inter quemdam viculum ibidem protensum ex alio; insuper in quadam domo, area et orto, sitis ibidem in oppositum infra dictum murum inter hereditatem Iohannis Arntsoen ex uno et inter hereditatem Agnetis relicte quondam Willelmi Zecker ex alio, tendentibus a communi platea ad hereditatem Anthonii Serijs, prout et quoadmodum² premissa ibidem sita sunt, ut dicebant, hereditarie supportaverunt Willelmo de Zeelant, filio quondam Arnoldi, marito et tutore legitimo Petre sue uxoris, filie dicti quondam Iohannis de Meyensvoert - - -. Datum XXIII^a augusti.*

Rutgerus filius quondam Iohannis de Meyensvoert huiusmodi partem et ius, sibi per et post mortem quondam Cornelii sui fratris, filii dicti quondam Iohannis, iure successionis hereditarie advolutas in premissis, hereditarie supportavit dicto Willelmo de Zeelant - - -. Testes, datum supra.

Dit huijsken, te weten voorhuijs, keucken ende hanghkamer, is sedert bewoont geweest bij joffrouwe Boetbergen, die de proevvie van het gasthuijs mede was genietende, ende sedert geen huer meer ontfangen, ende sij is gestorven ofte begraven den 2 september 1690 ende hetselve huijsken naer haer doot verhuert aen Adriaentie Tempelaer, naergelaeten weduwe van Jan Sterlincx, die daer in heeft gewoont seven maenden ende daer voor hadde geloijt twelff gulden volgens de huercedulle daervan sijnde, dus 12 g.
Ende het huijsken is met het gasthuijs affgebrocken den 8 julij 1691. Memorie.

Het tweede huisje, waarvan in de aanhef sprake is, stond niet bij het gasthuis maar elders.¹

Uit deze posten blijkt dus dat naast het gasthuis in de richting van de wal – dit zal zijn oostwaarts – een huisje stond, dat ten dele verhuurd en ten dele bij het gasthuis voor opslag in gebruik was. Dit zal het hiervóór genoemde leeg erf met bebouwing zijn geweest. In juli 1691 zijn beide afgebroken. Naast verschillende posten betreffende de opbrengst van het afbraakmateriaal vinden we:

Item heeft den rendant int' het afbrecken van het het gasthuijs noch bijgewoont vierthien daegen, soo van s'morgens tot s'avonts, om obsicht van het goet ende arbeijders, mede om het quaet hout dat doen daer te vercoopen tot het profijt van het gasthuijs, ende de steenen op een goede plaetse doen brengen, daer se tegenwoordich noch in bewaringe sijn, om in tijden ende wijlen te gebruijcken als men se van doen sal hebben, ter discretie vande heeren –

Uiteindelijk kreeg de rentmeester van het gasthuis, Thomas van Vught, voor dit toezicht en andere werkzaamheden 36 gulden toebedeeld.² In de aanhef van de rekening van 1688-1693, afgehoord op 28 juli 1693, wordt gesproken *vanden vrouwen gasthuijse gefundeert bij jouffrouwe Agnes vanden Broeck, staende binnen deser stadt s'Hertogenbossche bijde Barbara cappelle ende nu inde Beurschestraet.*³

1 Ald., f. 42-43.

2 Ald. f. 95v.-96.

3 GAHt, Stadsarchief 7592, f. 1.